СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

204. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЖОВТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 24, 1986 No. 204. VOL. XCIII.

СУДЯТЬ ОСІ В СПРАВІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Клівленд. — Комітет Фонду Оборони Івана Дем'янюка і Організація Українських Архівістів в Америці спільно внесли скаргу до федерального суду у Вашінґтоні проти Бюра спеціяльних інвестигацій (ОСІ) при Департаменті справедливости ЗСА з уваги на відмову ОСІ видати матеріяли в справі Івана Дем'янюка.

В оскарженні сказано, що справа І. Дем'янюка в Америці вже закінчена і, згідно зі законами, всі матеріяли, які відносяться до його справи, є публічними документами. Але ОСІ відмовилось видати родині і адвокатові ці матеріяли, що, родина твердить, є порушенням закону і людських прав І. Дем'янюка.

Вміжчасі адвокат Марк О'Коннор студіює акт оскарження в Ізраїлі і приготовляється до процесу. Згідно з інформаціями газети „Джерузалем Постс", М. О'Коннор не повернувся до Баффало, Н. Й., не зважаючи на те, що невідомі особи телефонічно і письмно погрожують його дружині Джойс та його двом донькам і синові. Бюро О'Коннора в Баффало невідомі осібняки обмазали фарбою з позначенням „наці".

Також виявилось, що Хаїм Ґросс не є асистентом М. О'Коннора, бо він не є ізраїльтянином, а американцем який перебуває вже два роки в Ізраїлі.

Газета „Джерузалем Пост" з 16-го жовтня ц.р. подала до відома, що І. Дем'янюк, за словами М. О'Коннора, „не почував себе добре". Його збадали три лікарі, але не знайшли причин „злого почування". М. О'Коннор уважає, що І. Дем'янюк має „проблеми урологічного порядку". Він теж сказав, що в'язничі власті відносяться добре до І. Дем'янюка.

Американський журнал описує українське життя в Ню Йорку

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Широко почитний місячник, який займається добірною кухнею та поручає місця, де можна добре з'їсти чи купити харчі п.н. „Ґурме", у своєму числі за жовтень 1986 року, помістив обширну статтю свого постійного співробітника Фреда Ферретті про „Давнтавн Ню Йорку".

У цьому репортажі він підкреслює ролю, яку у житті цієї частини міста відіграють поруч із жидами та італійцями саме українці. Подаючи ряд жидівських та італійських ресторанів і харчових крамниць, журналіст зупиняється довше на подібних українських. Зокрема описує він м'ясну крамницю Ярослава Куровицького, підкреслюючи, що її ведуть три покоління роду Куровицьких Ераст, Ярослав і Ярослав мол. Репортаж прикрашений знімкою трьох Куровицьких і описом м'ясних продуктів, які вони довгими роками вже виробляють і якими здобули собі славу найкращих в Ню Йорку.

Ф. Ферретті описує також українські ресторани, прихвалюючи їхні українські страви: „Веселку", „Київ", „Український Ресторан". При кінці статті враховані усі крамниці і ресторани, про які журналіст пише з поданням їх точних адрес.

В загальному описі автор відмічує церкву св. Юра та українські доми — Дім Визвольного Фронту і Український Народний Дім, який тепер відновляється.

Ансамбль „Нова" відкриває четвертий сезон

Ню Йорк. — Перший концерт сезону 1986-87 камерного ансамблю „Нова" відбудеться в неділю, 2-го листопада ц.р., о год. 5:30 в Українському Інституті Америки.

В програмі — прем'єра „Тріо" Зенона Лавришина. Будуть також виконані такі твори: Гуммеля „Тріо" для флейти, челя і фортепіяну, частиною якого є варіяції на тему української пісні „Їхав козак за Дунай"; Давідовського „Синхронізм" для флейти і електронічних звуків; і Кодаї „Соната" для челя з фортепіяном.

Виконавцями концерту будуть члени ансамблю „Нова" — Ерік Фрідлендер, челіст, Джиммі Шлеффер, флейтист і Лариса Крупа, піяніст.

Вступ — 10 дол. для дорослих і 5 дол. для пенсіонерів і студентів.

Інж. М. Корчинський виступив з доповідями в Східній Европі

М. Корчинський

Ню Йорк. — На запрошення наукових установ у Мадярщині, Словаччині і Югославії, інж. Михайло Корчинський виголосив з кінцем вересня і початком жовтня цього року ряд доповідей на тему мікролегованих сталей. Тематика торкалась нових досягнень так у теорії, як і у технології продукції зварювальних сталей підвищеної міцности.

В Мадярщині доповідь, зорганізована високою технічною школою у Міскольц, викликала живе зацікавлення у присутніх представників наукового світу і сталеварних підприємств. Семінар у Словаччині відбувся при співучасті Інституту металознавства при Словацькій академії наук в Кошицях. У цьому інституті від багатьох років ведуться теоретичні праці, що торкаються зв'язку між мікроструктурою і механічними прикметами сталі. Реферати інж. Корчинського та місцевих науковців і технологів дали нагоду для обміну досвідом щодо приміненння наукових здобутків до технологічних завдань металюрґії.

На міжнародній конференції для відмічення 25-літнього ювілею Металюрґічного дослідчого інституту в Зеніці інж. Корчинський був одним із запрошених закордонних доповідачів. Зеніца, колись маленька місцевість в Босні-Герцоговіні, одній із республік Югославії, перемінилась у повоєнних часах у 200-тисячне місто завдяки розбудові сталеварного металюрґічного комплексу. На конфе-

(Закінчення на стор. 6)

В Дітройті відзначать День Політв'язня

Дітройт (З.В.). — З ініціятиви Відділу Української Американської Координаційної Ради тут у четвер, 30-го жовтня, відбудеться відзначення Дня Політв'язня Совєтського Союзу.

Відзначення влаштовує окремий комітет при співучасті численних українських організацій і інших етнічних груп. Імпреза відбудеться о год. 7:30 вечора у приміщеннях Українського Культурного Центру, при вул. Раєн у Воррені.

Головну доповідь виголосить у англійській мові д-р Валентин Мороз, як також зголосились до короткого слова сен. Доналд Рігл, конґресмен Вілліям Брумфілд і Денніс Гертел.

Представники поодиноких етнічних груп поділяться відкрито інформаціями про їхніх політв'язнів в СССР.

Посвятять фундамент під пам'ятник членам ОУН-УПА-УГВР

Гемтонбург, Н. Й. — В неділю, 26-го жовтня ц.р., на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й., о год. 1-ій по полудні відбудеться святочна церемонія посвячення фудаменту під будову пам'ятника відомим і невідомим членам ОУН-УПА-УГВР, що його запроєктував і здійснює окремий комітет. Посвячення довершить о. шамбелян Петро Федорчук.

Організатори запрошують до участи представників комбатантських, молодечих, суспільно-політичних, жіночих та інших організацій із своїми організаційними прапорами, а також українське громадянство, щоб участю у цій релігійній церемонії висловити вдячність тим, які боролися, мучились по тюрмах і концтаборах за кращу долю, свободу та незалежність українського народу

Урочистість посвячення збігається з днем Покрови Пресвятої Богородиці, що є рівночасно святом Української Повстанської Армії. У світлі умов, що їх створила в Україні гітлерівська окупаційна армія для українського народу, збройна боротьба УПА була, очевидно, історичною конечністю, зумовленою подіями, які розвивалися на окупованих земдях, зокрема винищуванням нацистами українських патріотів, висиланням на невільничу працю сотень тисяч молоді, грабуванням добрив української землі. Цій політиці розбою УПА протиставлялася збройною силою, аж до останніх днів перебування гітлерівських наїзників на українських землях.

В умовах повторної окупації України комуно-московськими імперіялістами,

(Закінчення на стор. 6)

М. ҐОРБАЧОВ БОЇТЬСЯ КОСМІЧНОЇ ОБОРОНИ ЗСА

Москва. — У середу, 22-го жовтня, о 9-ій годині вечора за московським часом (2 година по полудні нюйоркського часу) генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов виступив на телевізії з промовою, присвяченою підсумкам вершинної зустрічі у Рейкявіку і нинішнім тертям між СССР і З'єднаними Стейтами Америки.

У своїй промові М. Ґорбачов висловив жаль, що в Ісляндії і була упущена можливість „врятувати людство від нуклеарної загрози". Він нагадав про свій виступ на пресовій конференції у Рейкявіку, де він зауважив, що вихід із становища все таки існує.

За словами М. Ґорбачова совєтський уряд мав надію, що, вернувшись з вершинної зустрічі і обговоривши цю справу з членами Конґресу і американським народом, президент Роналд Реґен змінить своє становище щодо стратегічної оборонної ініціятиви (СДІ) і зможе знайти компроміс з Совєтським Союзом. „Сталося однак зовсім інше", — сказав Ґорбачов. Сталися речі, які совєтський лідер охарактеризував як „дикі". Він мав на увазі виселення з ЗСА 55 совєтських дипломатів. „Чого можна очікувати від такого уряду?" — реторично запитав Ґорбачов, маючи на увазі вашінґтонську адміністрацію.

„Коли появляється просвіток" в дійсно важливих проблемах, таких як роззброєння, продовжував Ґорбачов, Вашінґтон раптом влаштовує „провокацію". Очевидно, сказав Ґорбачов, Реґен „не має впливу" на тих людей з його оточення, які з ненавистю ставляться до СССР.

Основна частина виступу Ґорбачова була присвячена нападам на американську стратеґічну оборонну ініціятиву, яку він назвав „головною перешкодою на шляху до без'ядерного миру". „Чому наполегливо тримаються за СДІ?" — запитав Ґорбачов і пояснив цю обставину підступами противників детанту і американських мілітаристів, які намагаються здобути нуклеарну перевагу над Совєтським Союзом. „В жертву фабрикантам зброї приносяться життєві інтереси свого народу!" — заявив совєтський лідер.

Ґорбачов заявив, що під час переговорів з Реґеном він звернув увагу Президента на те, що в СССР реґулярно демонструються американські кінофільми, а совєтських фільмів на екранах Америки майже нема. В СССР видається у 20 разів більше американських книг ніж у ЗСА совєтських. Нарешті, совєтський лідер скаржився на те, що ЗСА оточили Совєтський Союз своїми радіостанціями, які ведуть передачі мовами народів СССР.

Поляки відзначили другу річницю смерти о. Є. Попелюшка

Варшава, Польща. — Аґентство Юнайтед Пресс Інтернешенел інформує, що населення в Польщі гідно і достойно відзначило другу річницю вбивства працівниками державної служби безпеки о. Єжи Попєлюшка, великого прихильника вільної робітничої профспілки „Солідарність", діяльність якої тепер заборонена урядом. Тіло о. Попєлюшка було знайдене, як відомо, у водному резервуарі 11 днів після доконаного злочину.

На процесі суд визнав чотирьох службовців державних органів безпеки винними. Уряд і компартія подбали, щоб трьох випустити на волю на підставі проголошеної амнестії, а четвертому зменшити кару майже на 10 років. Колишній міністер внутрішніх справ Адам Петрушка, організатор вбивства, покищо залишився в тюрмі, але його вирок суд зменшив з 25 років до 15 років. Потім прийде ще одна амнестія і Петрушку випустять на волю.

Виступаючи в одному із костелів, о. Мєчислав Новак заявив, що він радіє звільненням 225 політичних в'язнів і не протестує проти звільнення вбивць, бо їх і так буде гризти совість за доконаний злочин і Бог й польський нарід ніколи їм цього злочину не простить. „Я надіюся, що звільнення не є тільки маневром уряду, а дійсне бажання вступити у мирний діялог із „Солідарністю" і встановити мир у всіх сферах польського суспільства", — заявив о. М. Новак.

Активіст підпільної „Солідарности" Адам Ліс закликав поляків ніколи не забувати о. Є. Попєлюшка і ніколи не схиляти голови перед застрашуванням режимників.

МОСКВА НАКАЗАЛА ЩЕ П'ЯТЬОМ ДИПЛОМАТАМ ЗСА ПОКИНУТИ СССР

Москва. — Уряд Совєтського Союзу, реаґуючи на зарядження Адміністрації президента Роналда Реґена про „видворення" 55-ох совєтських дипломатів з амбасади у Вашінґтоні і консуляту в Лос Анджелесі, наказав ще п'ятьом американським дипломатам покинути негайно територію СССР. Крім того кремлівські лідери заборонили совєтським громадянам працювати на підрядних роботах в амбасаді і консуляті в Ленінґраді. Таким чином розпочалася друга рунда викидання дипломатів, яка, без сумніву, може спричинитися до погіршення відносин між ЗСА і СССР в майбутньому, якщо ця небезпечна гра буде продовжуватися далі, — кажуть політичні спостерігачі.

Ґеннадій І. Ґерасімов, речник міністерства закордонних справ СССР, офіційно проголосив про чергове „видворення" американських дипломатів і перестеріг ЗСА, що чергові кроки будуть прийняті совєтським урядом, якщо Уряд Р. Реґена продовжуватиме стосувати тиск на амбасаду СССР і місію до Об'єднаних Націй в Ню Йорку. При тому він заявив, що 260 совєтських громадян, затруднених американцями, мусять негайно покинути свої роботи і будуть затруднені деінде. Очевидно, американці будуть змушені привезти додаткову кількість робітників із ЗСА, або шукати іншого виходу, наприклад, затруднювати осіб із заприязнених держав в Европі.

Совєтські речники, зокрема вже згадуваний Ґ. Ґерасімов заявляють, що викидання дипломатів не є, мовляв, „нашою грою і ми її не розпочинали". До п'ятьох дипломатів, що їх Москва „попросила" виїхати з СССР, належать: капітан Томас Т. Голм, аташе морської фльоти, полковник Ричард М. Нааб, військовий аташе, Майкел Морґан, другий секретар амбасади, Майкел А. Матера, третій секретар і Даніел П. Ґроссман, віцеконсул в Ленінґраді.

Заборона совєтським працівникам працювати в американській амбасаді і консуляті мабуть не становитиме жадної проблеми, бо свого часу обидві палати Конґресу домагалися навіть від Білого Дому і Державного департаменту звільнення совєтських робітників, які у 90 відсотках є аґентами КҐБ, або служать інформаторами для державної служби безпеки. Ґ. Ґерасімов, пригадуючи цю справу під час свого виступу, саркастично відмітив, що уряд СССР „сповняє тільки вимогу Конґресу ЗСА".

В АМЕРИЦІ

ГРУПА, ЯКА НАЗИВАЄ себе Організацією революційної справедливости, захопила в Бейруті 55-річного американця Едварда Остина Трейсі. В листі, написаному по-арабськи і надісланому в бейрутські пресові аґентства, група назвала Е.Трейсі „шпигуном Сі-Ай-Ей і Мосада". Трейсі був захоплений в західній частині Бейруту, населеному переважно мусулманами. Житель вермонтського містечка Ратленд, Трейсі відомий як дитячий письменник. В Бейруті він продавав Коран в мусулманських кварталах.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН підписав проклямацію на відзначення 30-ої річниці мадярського повстання. В декларації говориться, що повстання 1956 року було справжньою народною революцією. Мадярський народ хотів мирно жити, працювати, молитися і самому вирішувати свою долю. Мадярська революція, сказано в декларації, назавжди викрила брехливі домагання комуністів репрезентувати мадярський народ. Борці за свободу Мадярщини загинули або змушені були залишити свою країну, але пам'ять про них продовжує жити в серцях мадярів і служить прикладом для борців проти комуністичного гноблення у всьому світі.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, побоюючись втрати республіканцями контролі над Сенатом, вирішив представити справу так, що голосування у виборах 4-го листопада за республіканців є схваленням політики самого Президента. Білий Дім підготовив нову стратегію після того, як опитування суспільної думки показало, що демократи можуть відібрати від республіканців 19 місць у Сенаті. Головними точками боротьби республіканців є сильна оборона, базована на підтримці більшістю американців створюваної президентом Р. Реґеном системи протиракетної оборони з елементами космічного базування, і загроза підвищення податків на випадок приходу до влади демократів. Демократи будуть робити наголос на проблему безробіття в нафтових стейтах і зростання наркоманії по всій країні.

НА ДВОДЕННІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ міністрів оборони країн НАТО, що відбулася в шотляндському місті Гленіґлс, становище президента Роналда Реґена, яке він зайняв на вершинній зустрічі у Рейкявіку, дістало одностайне схвалення. „Союзники НАТО абсолютно, на 100 відсотків підтримують становище президента Реґена", заявив міністер оборони Великобританії Джордж Янгер. „Дякую всім за підтримку", — сказав секретар Департаменту оборони ЗСА Каспар Вайнберґер. Він підкреслив, що не треба думати, ніби переговори в Рейкявіку провалилися. „Рейкявік — це початок успіху переговорів", — додав К. Вайнберґер. Перед відкриттям конференції спостерігачі висловлювали думку, що міністри НАТО висловлять незадоволення Вайнберґерові з приводу того, що ЗСА хочуть досягнути дуже багато за короткий час, погоджуючись майже на ліквідацію нуклеарних сил у Західній Европі. Але після того, як секретар Департаменту оборони роз'яснив союзникам суть пропозицій Реґена, зроблених Ґорбачову, міністри повністю схвалили всі пропозиції Президента, в тому числі і зв'язані зі стратегічною оборонною ініціятивою.

ВЗЯТИЙ В ПОЛОН сандіністами американець Юджін Гасенфас відмовився визнати себе винним у висунених проти нього обвинуваченнях — „в порушенні громадського порядку і крайової безпеки Нікараґуа". За словами нікараґуанського правника Енріке Сотеля, який виступає як адвокат полоненого американця, „зізнання, зроблені Гасенфасом під час допитів, були вирвані в нього під тиском", і тепер, на другий день засідання „народного трибуналу", Гасенфас заявив, що він не винен. Е. Сотельо протестував проти дій сандіністів, які заборонили йому зустрітися і поговорити з Гасенфасом. Але вже наступного дня, у розмові з кореспонденткою мережі Ен-Бі-Сі, Гасенфас призначся до вини, вказуючи на існуючі докази, — рештки літака, мала зброя, амуніція тощо. На суді присутні жінка Гасенфаса Селлі і консул ЗСА в Манаґуа Доналд Тайсон.

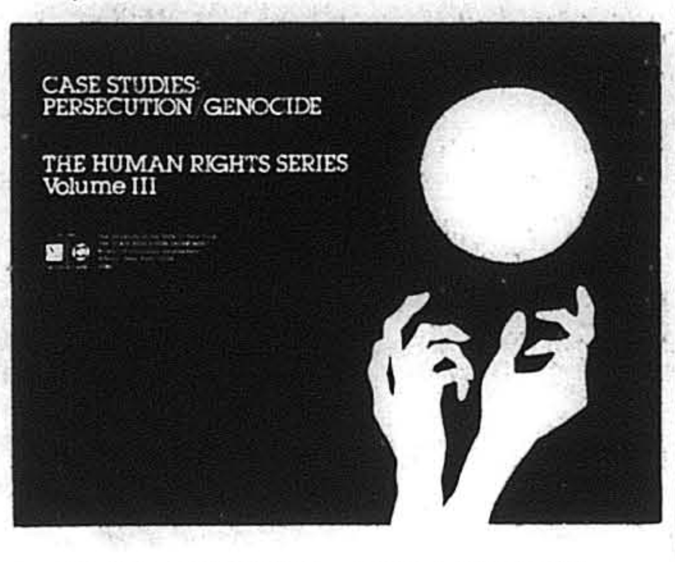
У СВІТІ

СЛІДСТВО ПЕРЕВЕДЕНЕ поліцією і судовими властями з участю адвоката родини виказало, що 19-річний юнак Родріґо Роґас де Неґрі загинув від попечення під час демонстрації в Сантіяґо, Чіле від власних запальних бомб, так званих „коктейлів Молотова", які запалились і розірвались під час суматохи з поліцією. Гектор Салязар, адвокат родини, заявив кореспондентам, що він в основному задоволений переведеним докладним слідством і продовженням слідства проти поліційного старшини, який зарядив вжити силу проти демонстрантів. Але наявність „коктейлів Молотова" у юнака де Неґрі відтяжує обвинувачення проти уряду президента Авґуста Піночета.

БОМБА В АВТОМОБІЛІ вибухла і вбила на місці високого речника Палестинської Визвольної Організації. Випадок трапився в Атенах, Греція, у вівторок, 21-го жовтня ц.р. Загинув від вибуху Абу Ґазаля, 45-річний довголітній член Екзекутивної ради ПВО, член військового управління палестинських збройних сил та інших установ. Очевидно, ПВО обвинуватила Моссад, ізраїльську розвідку, за те й інші вбивства палестинців за кордоном.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Нікараґуа Міґуель д'Еското Брокманн заявив кореспондентам в Ню Йорку, де він перебуває у зв'язку із сесією Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, що його уряд не буде мститися над американцем Юджіном Газенфасом, захопленим в полон після збиття літака, який віз зброю й амуніцію для повстанців „контрас" і може навіть надіятися на „милосердя" сандіністів, зглядно нікараґуанського „народного суду". Виглядає, — кажуть політичні спостерігачі — що сандіністи не хочуть викликати проти себе осуду інших країн, в першу черґу З'єднаних Стейтів Америки, які заявляють, що Газенфас не може бути справедливо суджений в комуністичній Нікараґуа, яка веде антиамериканську політику і кампанію брудної пропаганди.

ПІДРУЧНИК ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД ВЖЕ МОЖНА ПРИДБАТИ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Третя частина підручника для середніх шкіл стейту Ню Джерзі із серії людських прав про ґеноцид, львина частина якого присвячена Великому голодові, вже можна дістати, замовляючи його в Департаменті освіти у Олбані, Н. Й. за 2,50 дол.

Книжка в чепурній обкладинці зміщає на початку повну листу тих, що причинилися до її появи, головно українців, розпочинаючи від головного автора підручника, вчителя Володимира Літинського. Після пояснення як вживати цей підручник в школах, книжка розпочинається фотокопією проклямації президента Роналда Реґена для відзначення 50-річчя Великого голоду. Далі у змісті знаходяться окремі відділи, в яких подані насвітлення Великого голоду. Перший із розділів має назву „Штучний голод в Україні", а другий „Порушення людських прав в Україні". У змісті обидвох розділів використано ряд матеріялів, статтей та довідок пера українських та неукраїнських авторів і наукових сил. У них подано ряд статистичних даних, графічних виказів і знімок, які сильно підтверджують правду про переслідування українців в СССР та їх масове винищування московським режимом. Вийнятки із зізнань свідків Великого голоду є також промовистими доказами Великого голоду 1932-33 років. Все подано із точними інформаціями, цитатами та примітками, які дають учителям можливість постійно покликуватися на джерела інформацій.

При кінці підручника 20 сторінок присвячено ґеноцидові у Камбоджі, а на закінчення поміщено вказівки як користуватися підручником у середніх школах, як також повна біографія книжок, що стали підставою для виготовлення цього підручника.

Замовлення слід висилати на адресу: Publications Sales Desk, Room 164, Education Building Annex, Albany, N. Y. 12234.

РЕПОРТАЖ З ПРОЗІРКАМИ

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку влаштовує репортаж д-ра Дениса Стахова „Враження з подорожі до заповідника Єлловстовн", ілюстрований кольоровими прозірками, який відбудеться в п'ятницю, 24-го жовтня ц.р. о год. 7-ій вечора тут в ЛМКлюбі, при 136 Друга авеню. Після репортажу — питання, відповіді і дискусія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Важливі постанови і незакінчені справи Конґресу

Пізнього вечора в суботу, 18-го жовтня 1986 року, закінчилася 99-та сесія Конґресу, яка для багатьох законодавців була лебединою піснею, бо за яких два тижні відбудуться вже нові вибори, в яких вибиратимуть всіх конґресменів, одну третину сенаторів та різних інших виборних державних урядовців, між ними 36-ох губернаторів з усіх 50-ох. Це вже неначе традиція американського Конґресу, що тижні і місяці минають на балаканині, навіть на прикрій „філібастерці", щоб не допустити до голосування, а в останніх тижнях і днях сесії засідання бувають днями і ночами, щоб наздогнати прогайнований час. Так було і тепер. І коли скінчилася 99-та сесія Конґресу, то коментатори — між ними й самі законодавці — підводять балянс, що доброго принесла Америці ця сесія і чого вона не встигла поладнати, передаючи своїй наступниці — сотій сесії із зміненим особовим складом, незакінчені справи.

Безумовно найважливішою позитивною справою, що її схвалив Конґрес за минулу сесію, була радикальна ревізія податкової системи. На новій системі витиснена печать Роналда Реґена, який категорично завжди твердив, що не вільно збільшувати податків, а треба їх зменшити. Бо — за доктриною Реґена — державний дефіцит постає не тому, що є замалі для Уряду прибутки, а тільки тому, що Конґрес видає забагато грошей не маючи на них покриття. Отож за цією новою системою 60 відсотків американців платитимуть менші податки, 25 відсотків такі самі, а 15 відсотків — більші. В останніх днях у блискавичній дискусії прийнято постанову про своєрідну амнестію для нелеґальних іміґрантів, які прибули до Америки перед 1-им січня 1982 року. Вони автоматично отримують право на постійне перебування в Америці, хоч ще треба виконавчого розпорядку, щоб уточнити, наскільки вони рівноправні, чи ще не рівноправні, з натуралізованими громадянами, які складали присягу. Зате всі ті, які прибули сюди нелеґально після 1-го січня 1982 року, будуть у клопоті, і хлібодавцям, що таких нелеґальних чужинців прийматимуть на працю, грозять великі кари.

Конґрес не ухвалив заборони купувати зброю пересічними американцями. Сталося це під впливом могутнього „лаббі", що його втримує у Конґресі права „Амерікен Райфл Ассосієйшен" (Т-во посідачів рушниць); які твердять, що не зброя вбиває людей, а люди вбивають, і тому треба загострити кари супроти злочинців, але треба зберегти традицію американських піонерів, забезпечену Конституцією. І для батьків цієї країни, право носити зброю було чимсь самозрозумілим. (Пригадується традиція наших запорожців, для яких „шабля і люлька" були посестрами). До речі, 99-та сесія зробила демонстрацію проти Реґена. Це рідкий в історії Америки випадок, щоб обидві Палати скасували вето Президента: це сталося із схваленими Конґресом санкціями проти Південно- африканської Республіки через апартеїд. Президент Труман 37 років тому зголосив законопроєкт про приступлення Америки до конвенції Об'єднаних Націй, що засуджували геноцид і зобов'язували членів ОН виступати проти такої геноцидської держави. Постанова тодішня ОН і теперішній закон ЗСА проти апартеїду — це пусті фрази, Адже СССР проводить геноцид раз-у-раз. Так було і 50 років тому: це був геноцид штучним голодом в Україні, що фізично знищив цілу верству народу.

Тепер СССР веде політику геноциду в Афганістані і ніхто в світі не думав і не думає рішуче виступати в обороні невинно совєтською імперією мордованих чоловіків, жінок і дітей.

Сесія Конґресу 99-та призначила 100 мільйонів долярів для партизанів проти марксистського сандиністського режиму в Нікараґуа. Це тільки маніфестаційний жест, щоб не дискредитувати призидента Реґена, бо ця сума смішно мала, коли йдеться про можливість поставити на ноги таку партизанську армію, яка могла б у практиці змінити на демократію тамошній диктаторсько-комуністичний режим. До позитивних законів належить збільшення авторитету і компетенцій шефа об'єднаних штабів, який стає найпершим дорадником Президента. Зате найбільшим недоліком було схвалення 587-більйонового прелімінарія бюджету, але не завершення його узгідненням обох Палат і без вирішення, наскільки новий бюджет зменшить щорічний астрономічний дефіцит. Між іншим, Палата Репрезентантів, де переважають демократи, намагалася скреслити ще більші суми з бюджету оборони країни. Коли зійдеться сота сесія у січні 1987 року то ця справа стане її найбільшою болячкою. Згадано тут тільки про частину прийнятих законів. Покищо законодавці щасливі, що мають „ферії". Менше щасливими будуть ті кандидати на різні виборні становища, для яких ферії принесуть виборчу поразку.

Микола Бараболяк

РЕЙКЯВІК — УСПІХ ЧИ НЕУСПІХ

II.

У тих умовах Реґен побоюється, що при кінці роззброєневого десятиріччя, коли ЗСА, виконуючи постанови договору, позбулися б зовсім стратегічної нуклеарної зброї, східні совєти, використовуючи свою перевагу в конвенціональній зброї і приховавши деяку їх частину, достатню для знищення Америки (який десяток-два вистачило б), могли б завдати Заходові нищівного удару. Йому годі сказати Ґорбачову прямо у вічі: не довіряю вам! Реґен мусить виправдувати „зоряну" зброю такими арґументами, що вона потрібна, щоб при співпраці з СССР охоронити людство перед нуклеарним голокостом, мовляв, мають цю зброю інші, м.і. Південна Африка, Ізраїль...

Реґен, відчуваючи на собі відповідальність за безпеку світу, і хоче і не хоче договору з СССР про обмеження чи навіть виелімінування нуклеарної зброї. Хоче, бо жах перед тією зброєю безмірний, особливо в Европі. Але і недовір'я до Росії ще сильніше. Збираючись на стрічу в Рейкявіку, Реґен мусів брати до уваги і голоси консерватистів, а вони твердять, що не конче наполягати на зменшення числа нуклеарних сил, а ця стабільність — це головний фактор, який служить справжній ролі нуклеарної зброї — відстрашити противника, щоб не важився ударити першим і таким чином започаткувати нуклеарний голокост. Коли у тебе більше ракет, — скажімо стільки, — щоб десятикратно знищити противника, то це дає запоруку, що той противник не знищить їх першим ударом усіх, і тоді залишиться досить, щоб ними віддати йому сторицею. А маєш їх не понад міру, то може їх залишитись замало, щоб здійснити заповідь „масового ґарантованого знищення" — MAD —, на чому спирається нині „безпека" світу перед нуклеарним голокостом.

Ґорбачов своєю неочікуваною пропозицією позбутись протягом 10-ти років усіх ракет далекого, середнього радіюса і загалом нуклеарної зброї наблизився дуже близько до постуляту релігійних, а головно католицьких кіл, ув Америці, щоб зовсім виелімінувати нуклеарну зброю. І це впровадило Реґена у дуже неприємне і важке становище. Не вірить він совєтам, але відкинути пропозицію — нелегко, бо ця нуклеарна зброя — це жах! Як продовжувати говорити про оборону „зоряною" зброєю проти нуклеарної, коли тобі пропонують зліквідувати загрозу нуклеарного голокосту без дальших коштів на ту нову „зоряну" зброю щодо ефективности якої ніхто не може мати певности. Критичним є отже питання довір'я. Ґорбачов, при допомозі своєї „чарівної" Раїсси, зробив позитивне враження на телевізорі, а цей засіб політики годі нині легковажити. Знаючи автократичну і підступну натуру совєтської системи важко нині усвідомленим погодитись із думкою про зміну системи, що ця система стала нагло моральною і можна її довіряти, що Сталін, Брежнєв, Андропов і інші були „bad guys" а Ґорбачов нагло став „a good guy". З другої сторони, що Ґорбачов має амбіцію витягнути Росію з економічного трясовиння, у яке штовхнули СССР його попередники, то в це ледве чи можна сумніватись, що нинішній совєтський провід вірить, що імперія втримається тільки тоді, коли контраст між стандартом життя під совєтською владою, а в капіталістичних країнах перестане бути так драстичним, яким він є нині, а це можна досягнути тільки скороченням коштів на зброєння, модернізацією технології в процесі продукції господарської, а передумовою того всього є коекзистенція із Заходом, це теж накидається як вірна пропозиція. Мабуть прийшли вони до висновку, що коекзистенція — це певніший шлях для поширення впливів Совєтського Союзу на цілий світ, чим мілітарна сила, на яку вони досі так покладались.

Отже Рейкявік — успіх чи неуспіх? Без сумніву пропагандивний успіх для совєтів. Реґен був би вийшов краще з тієї стрічі, коли б замість рішучого „нєт", був більш дипломатично заявив, що питання складне, в ЗСА демократія, він мусить порозумітися із Конґресом, бо договори мусять бути потверджені Сенатом, що пропозиція ця вимагає студій, і не „стріляв від берега". Та на його настрої хто-зна чи не вплинув факт, що Реґен поставив на порядку нарад рівнорядно з роззброєнням теж питання прав людини в СССР (напевно не наших!) і дав Ґорбачову список 11,000 „рефюзників", для яких він мав надію виєднати візи. А Ґорбачов сховав список до кишені, і на тому інтервенція скінчилася...

А як питання з точки бачення українського інтересу? Що для нас корисніше, порозуміння чи дальший стан холодної війни? Мали ми період такої війни і зискали щось на тому? Визвольна фразеологія мала дещо більше поле до попису, але що крім того? Маймо на увазі в першій мірі не еміґрацію, а народ в Україні. Коли за мірило брати дещо більше свободи у слові на З'їзді письменників України та інші натяки Ґорбачова, то для нас, мабуть, краще коли б настала атмосфера, де впливи Заходу могли б свобідніше просочуватись на Схід і залізна завіса ставала дещо більш прозора. Нуклеарна енерґія принесла Україні трагедію в Чорнобилі, і ледве чи принесла б щось більше у виді нуклеарних ракет...

Філярет Лук'янович

Сумна річниця

Дня 24-го жовтня 1985 року український моряк Мирослав Медвідь із совєтського торговельного корабля „Маршал Конєв" двічі кидався у ріку Міссісіпі з твердим наміром вибрати свободу, але обидва рази американські посіпаки (бо саме такого слова вони заслуговують) силоміць повертали його на поклад совєтського корабля, заякореного поблизу Ню Орлінсу.

Другий раз цього проступку допустилися два працівники прибережної сторожі. Після ствердження їхнього „промаху" їх суспендували на короткий час. І тим справа закінчилася.

Після торгу Данілов-Захаров декілька жидівських дисидентів враз із їхніми родинами випущено із Совєтського Союзу, що, мабуть, є реверансом президента Роналда Реґена в сторону жидів за його минулорічні відвідини цвинтаря у Бітбурґу в Західній Німеччині. Проте відомо, що 50 або і більше відсотків політв'язнів у Совєтському Союзі — це українці. Чому серед звільнених нема українців або балтийців?

Переживання М. Медведя можна порівняти до переживань колишнього литовського моряка Сімаса Кудірки в 1970-их роках.

Тоді, коли звільняють нових дисидентів, мимоволі напрошується питання: „Яка доля стрінула Мирослава Медведя? Чи він ще живе, а якщо так, то де та на скільки років відбуває свою каторгу?".

Минає перша сумна річниця трагедії М. Медведя. Ми повинні відзначити її, як і кожну наступну річницю. Нам слід писати листи до президента Р. Реґена, англомовної преси, згадувати про трагедію М. Медведя у церквах, на сходинах молодечих організацій і товариств. Такі заходи заініційовано у Філядельфії і було б бажано, щоб це зробили також і у всіх інших осередках нашого поселення.

Не забуваймо і завжди пам'ятаймо про Мирослава Медведя!

ПРО ПРАЦЮ ОСІ

(Внизу поміщуємо листа, в перекладі на українську мову, що його підписані вислали минулого місяця до президента Реґена).

Автори цього листа належать до переживців голокосту, що його зазнають українці протягом 70 років комуністичної влади СССР. Розгром української держави в 1919-20 роках супроводився масовим терором проти українських патріотів, а також голодом 1920-21 років. Протягом наступних 10 років в Україні майже поголовно знищено українське духовенство, знищено українську демократичну інтеліґенцію. Протягом 1929-33 років відбувся геноцид конструктивного елементу українського селянства, який забрав 7-8 мільйонів жертв. Після цього у 1933-34 роках, а потім протягом 1937-39 років, знищено авангардну частину інтеліґенції, в тому числі навіть український комуністичний актив: за словами М. Хрущова — 500,000 жертв. З 1939 по 1953 рік відбувся геноцид українців в Західній Україні, де знищено духівництво, інтеліґенцію, політичну еліту. Загальний „врожай" жертв України становить 15-18 мільйонів, перевищуючи усі досі знані голокости.

Тікаючи від кошмару людовбивства, частина українців під час війни подалася на Захід у вільний світ. Існування цієї еміґрації, як і інших національних еміґрацій з СССР, для большевицької імперії є загрозою відродження там національних рухів опору. Тому не дивно, що після візити 1958 року до ЗСА Н. Хрущова, совєтські провокаційні служби почали широко задуману акцію проти еміґрантів з СССР. Почалося нацьковування на них жидівської громадськости вільного світу. Заради придбання спільника в особі жидівських організацій, КҐБ не спинилось перед фальсифікаціями, наклепами та кривовідченнями. В наслідок старань як СССР, так і ряду жидівських організацій, 1978 року при Департаменті справедливости ЗСА створено Бюро спеціяльних інвестиґацій для розшуків так званих воєнних злочинців.

Годі заперечувати, що серед еміґрантів можуть знайтися колишні вимушені колябоaccess під час гітлерівської окупації. Такі колябоaccess були серед усіх націй, в тому числі і серед жидів. Однак совєтські звинувачення, поруч із невеликим числом опертих на фактах, здебільшого є результатом фабрикацій, що їх безсторонній та об'єктивний суд навряд чи визнає за переконливі. На жаль, переконливі матеріяли КҐБ знайшли собі в ЗСА спільника. Цей спільник — упередженість або небезсторонність правників ОСІ при Департаменті справедливости ЗСА. Завдяки цьому спільникові та з його підтримкою, совєтські звинувачення дістали в американських судах зелене світло.

Про небезсторонність правників ОСІ свідчать такі факти:

1. Правники ОСІ беззастережно вірять у совєтські свідчення, захищаючи їх від будь-якої підозри у фальшуванні.

2. ОСІ іґнорує факт прямої зацікавлености уряду СССР у наслідках започаткованих старанням КҐБ справ.

3. На „спільних" совєтсько-американських допитах свідків в СССР правники ОСІ не протестували проти обмежень прав оборони на перехресний допит та проти дискримінації американських адвокатів.

4. Правники ОСІ відкинули як „неістотне" свідчення совєтської офіційної особи про фальшування свідчень в СССР, припинивши після цього лише одну конкретну справу, на яку вказував урядовець.

5. Юристи ОСІ під різними приводами дискримінують свідків оборони, відкидаючи їхні свідчення.

6. ОСІ дозволяє собі тиснути на судові органи та на державні установи з метою перешкодження оборони звинувачених. (Випадок із скасуванням віз польським свідкам у справі Дем'янюка).

7. ОСІ іґнорує факт наявности кривосвідчень у ряді справ, що їх бюро змушено було через це припинити.

8. Не зважаючи на заяви правників ОСІ, що „американський суд може встановити істину", ОСІ опротестовує ті рішення, які американські судді виносять у користь підсудних. Звинувачений за матеріялами КҐБ, бувши виправданий судом першої інстанції, мусить виправдуватись ще перед одним судом першої інстанції. А засуджений судом першої інстанції не має змоги вимагати другого суду в першій інстанції. Такий двоякий критерій оцінки справедливости американських суддів так само свідчить про небезсторонність ОСІ.

9. Всупереч заявам Державного департаменту, що ОСІ зацікавлене у вияснені істини, колишнім громадянам СССР, що знають про конкретну невідповідність совєтських свідчень нема як дістатися до ОСІ з вияснениям фактів фальсифікацій.

(Закінчення на стор. 6)

З України про Україну

„УКРАЇНСЬКИЙ ЖИВОПИС"

Невід'ємною частиною світової мистецької культури є український живопис. Його початок сягає доби Середньовіччя, а передісторія — мистецтва Київської Русі. Наочно простежити розвиток цього виду національного мистецтва певною мірою дає можливість прегарний альбом „Український живопис", що вийшов у київському видавництві „Мистецтво". Альбом містить 100 вибраних творів, авторами котрих є як невідомі українські малярі, так і митці пізнішого а також нашого часу: Т. Шевченко, К. Трутовський, М. Пимоненко, П. Левченко, А. Петрицький, О. Кульчицька, І. Труш, Й. Курилас та інші. Особливістю видання є те, що кожен репродукований твір супроводжує мистецтвознавчий коментар. Так, наприклад, розглядаючи полотно „Гість із Запоріжжя" Ф. Красицького — онука систри Т. Шевченка, Катерини, дізнаємося, що поява цього твору пов'язана з автором славнозвісних „Запорожців, що пишуть листа турецькому султанові". Викладаючи в Петербурзькій Академії мистецтв, І. Рєпін своїм студентам-українцям, серед яких був і Красицький, пропонував обирати для дипломних робіт сюжети з української історії.

СВЯТО ФОЛКЛЬОРУ

Майже 5,000 трудівників міст і сіл взяли участь в обласному святі фолкльору та етнографії, яке вперше проведено на Хмельниччині. Відбулося це свято в древньому і молодому місті Кам'янець-Подільському. Своє неповторне, яскраве мистецтво продемонстрували фолкльорно-етнографічні ансамблі, майстри народних ремесел і художніх промислів, ентузіясти технічної творчости. Проведено конкурси гармоністів, концерти духової музики, танцювальних колективів. Надовго запам'ятається кам'янчанам і гостям міста парада барвистих осінніх квітів. Було що показувати кулінарам, юним творцям самобутніх виробів. А яке народне свято обходиться без сатири і гумору! Тут дзвінко лунав веселий сміх, чулося влучне слово, жарти-дотепи, виступали майстри гумору з Києва, місцеві автори.

НА СЦЕНІ — „КІТ У ЧОБОТЯХ"

У Харкові вперше на українській професійній сцені прозвучала опера у виконанні дітей. „Кіт у чоботях" був поставлений учнями Харківської музичної школи ч. 9 в академічному театрі опери та балету ім. Миколи Лисенка. Як і кожна велика справа, ця постановка вимагала допомоги багатьох дорослих. Тому в роботу включилися і педагоги школи. Костюми, декорації, освітлення, озвучення вистави взяв на себе колектив театру. Усі юні учасники впевнено проспівали свої партії. „Кіт у чоботях" на великій сцені став своєрідним екзаменом для учнів дев'ятої музичної школи, де вони, захоплюючись оперою, поза програмою оволодівають акторським мистецтвом та оперним співом.

ФАБРИКА ПОГОДИ

Чорна гора на Закарпатті є унікальним природним дендропарком який „увібрав" у себе фльору і фавну кількох кліматичних зон — поліської, степової, лісостепової, середземноморської. Найтепліший її схил вкритий рясними виноградними лозами. Унікальність цього винограду в тому, що він дикоростучий і є предметом досліджень науковців. Серед численних рослинних екзотів Чорної гори є чимало дикоростучих злакових рослин та овочів, зокрема так званий буряк пагорбковий, цибуля гірська, ячмінь колінчастий. Але картина була б не повною, якщо не згадати чорногорські пташині базари. Тут сила-силенна куріпок, перепелів, деркачів , дятлів, дроздів. Є тут також лисиці, білки, ящірки, веретільниця, вуж, гадюка звичайна, змія ескулапова, салямандра та інші. Чорна гора є ще й своєрідною фабрикою погоди. Разом з підковою сусідніх вершин вона затримує теплі повітряні маси з півдня, не даючи їм розповсюдитись далі. Ось чому в районі Чорної гори на два-три тижні раніше, ніж у сусідніх районах, достигають овочі.

Ганна Черінь

САРКОФАГ

I.

До середини червня 1986 року преса України й цілого СССР про Чорнобиль писала мало. Якщо з'являлися якісь повідомлення, то десь у куточку й ніколи не на першій сторінці. Чорнобиль врешті не удостоївся першої сторінки навіть після того, коли він вийшов на перші сторінки світової преси.

Проте, по зернятку вже можна було назбирати трохи правди. Кореспонденти писали про те, що роблять люди при реакторах: відкачують воду, підтримують життя спинених реакторів, працюють тригодинними змінами, бо довше не дозволяє радіяція. Евакуйовані з Прип'яті розмістилися в сусідніх і дальших колгоспах — „може буде й спільна зимівка". Потім заходилися для них швидко і масово будувати житла — отже, повороту не передбачалося зовсім. Населення панікувало. Через те, що преса давала небагато інформацій, гарячково запрацювала „Агенція ОБС" („Одна Баба Сказала"). Розійшлися чутки про цілющу силу горілки й червоного вина, що його стали давати навіть дітям. А якраз нещодавно Ґорбачов проголосив нищівну кампанію проти алкоголю. Ревні слуги кинулись виконувати й перевиконувати горбачовські заходи так, що алкоголь вигнали навіть з весілля. Тепер тост за здоров'я молодих запивають квасом. Лікарі обізвались проти рецептів „ОБС": алкоголь, на їхну думку, не тільки не допомагає, а навпаки „притягає радіоактивні речовини" („Правда України", 5-го липня 1986).

Преса запевняла населення, що рівень радіації скрізь безпечний. Навіть д-р Гейл приїхав у Київ із жінкою й малими дітьми. Вони відвідали хворих (на радіяцію?) дітей у Київській лікарні, при чому діти Гейла розважали хворих музикою, з маленькі пацієнти співали українських пісень. „Правда" надрукувала вірш Бориса Олійника (в російському перекладі) — „Дорога на Чорнобиль", в якому поет засуджує як зрадників тих, хто тікав із Чорнобиля, щоб врятувати своє життя. Обвинувачення дещо засильне. Тим часом виявилося, що керівники станції спричинили катастрофу якимись експериментами, їхній злочин незмірний, але про те багато не писалося; у віршах їх як зрадників не плямували. Повідомлено було, що кількох керівників атомової станції знято з посади й виключено з партії. Це нагадує байку Руданського про цигана, що крав огірки, а покарано його було тим, що перекинули з городу через тин. Голова Ради Міністрів УССР А. Ляшко закликав до якнайбільшого заощадження енергії: знизити вжиток електрики в вечірні години, обмежити огрівання: „Берегти кожний кіловат!"

Почалася ударна кампанія за підготову до відновлення першого, другого й третього енерґобльоків Чорнобиля. Робітники, що отримають забагато радіяції, мусять бути відставлені на рік — тому ввесь час потрібні нові й нові люди, — розповідала „Правда України" за 16-те липня. Запляновано пустити в рух перший і другий бльоки у жовтні.

Нарешті, в середині липня з'явилось офіційне повідомлення Політбюра КПСС про причини „аварії" (її совєтська преса ніколи не називає належно — катастрофою): „встановлено, що аварія трапилась через цілий ряд припущених працівниками АЕС грубих порушень правил експлуатації реакторних обладнань. На 4-му енерґобльоці, при виводі його на пляновий ремонт, вночі провадились експерименти, зв'язані з дослідами режимів праці турбогенераторів. При цьому керівники й спеціялісти АЕС і самі не підготувались до цього експерименту і не узгіднили його з відповідними організаціями, хоч були зобов'язані це зробити. Нарешті, при самім переведенні праці не забезпечувався достатньо контроль і не були застосовані засоби безпеки. Міністерство енерґетики й електрифікації СССР і державний контроль атомової енерґії допустили безконтрольність стану речей у Чорнобилі і не вжили ефективних засобів для забезпечення потреб безпеки, недопущення порушень дисципліни і правил експлуатації цієї станції". („Правда України" з 20-го липня). Отже, винуватці офіційно названі, але під суд вони не були віддані й належної кари не отримали. Цигана перекинули через пліт. У передовиці зазначено, що навколо реактора площа 1,000 квадратних кілометрів заражена. Поіменно названі винуватці: голова Держатоменерґоконтролю Кулов, заступник міністра енерґетики й електрифікації СССР Шашарін, заступник міністра середнього машинобудування Мешков, заступник директора Науково-Дослідного Інституту Енерґії Ємельянов, директор Чорнобильської АЕС Брюханов, міністер енерґетики Майорец .

Виглядає, що всі вони росіяни. Не знайшлось українців для керівних посад? Оце ж вони і є справжні злочинці, а не ті, що повтікали під час катастрофи, рятуючи своє життя.

Уже п'ять місяців минуло, а мови про суд і кару злочинцям не чути. Постановили тільки створити нове міністерство Атомової Енерґії та приставити партійних комісарів до кожного відділу електростанції.

Закінчення буде.

ВІСТІ
НАУКОВОГО Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА

Ч. V

Нова адреса НТШ: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

Ярослав Падох

ПЕРЕД 12-МИ ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ

З двоїстими почуваннями кладу на папір ці міркування, зв'язані з недалекими зборами НТШ. Не тому, що небавом прийдеться стати на суд сотень членів і тисяч українських заморських громадян, які (не лише Контрольна Комісія) винесуть вирок, підсумувавши балянс наших здобутків і невдач, але й передусім тому, що це збори нашої найстаршої віком, наукової й водночас загальногромадської установи, якій немає рівної щодо віку й традиції і яка, навіть у наших надміру скромних умовинах поза межами України, є й мусить залишитися власністю усієї нашої спільноти.

Засноване в раньому 1873 році, НТШ було першим українським соборним Товариством. Постале за почином й фондами наших науковців й патріотів з Центральної України в її західній столиці Львові, розбудоване на зразок передових західньоевропейських наукових академій „східняком" Михайлом Грушевським, першим президентом відновленої української держави, та „західняком" Іваном Франком. Відтоді пов'язує нашу еміґрантську наукову традицію з традицією рідної землі: Київсько-Могилянської Колеґії, Київського університету, Всеукраїнської Академії Наук. Це велика почесть й ще більше зобов'язання. Тому питаємо себе й будемо над цим розважати на Зборах, чи ми доклали всіх старань і використали всі можливості, щоб, як гідні спадкоємці, це зобов'язання виконати? А час летить стрілою. Ось наше Товариство віднотувало 113-ий рік свого постання й за декілька місяців відзначатиме своє 40-річчя його американська вітка.

Відповідаючи на поставлене питання, спинімось наперед над безсумнівними позитивами.

Ми придбали новий будинок на одній із найкращих і найпопулярніших площ нашого міста, й до того в сусідстві „Малої України" — дільниці з найгустішим українським поселенням та його установами. Його розбудова незакінчена. За сподіваною допомогою громади, у новому році на його подвір'ї постане просторе приміщення для книжок і виставок. У підготові — також вінда - ліфт.

Наша бібліотека і архів постійно збільшуються. Кінчається каталогування книжок силами постійних й тимчасових працівників, яких під цю пору є чотири. Бібліотекою управляє професійна сила, колишня бібліотекарка Слов'янського відділу Публічної Бібліотеки з П'ятої авеню, мгр Світляна Андрушків, а співпрацює з нею бібліотечна комісія під проводом проф. Д. Штогрина. Директором бібліотеки є проф. Василь Лев.

Маємо успіхи у нашій видавничій діяльності.

Першим своїм обов'язком уважаємо продовжування публікацій. *Записок НТШ*, які саме ввійшли в своє подиву гідне 95-річчя! У друку є й появляться ще цього року чотири нові томи.

Другою найактивнішою серією наших видань є *Український Архів*, у межах якого успішно вийшло 25 нових повоєнних реґіональних збірників, які у великій мірі спростовують фальшиві інформації про західньо-українські міста й села, що їх подає паралельна серія „Української Радянської Енциклопедії" АН УССР в Києві. Головний труд у цій праці несе проф. В. Лев й відповідні реґіональні комітети.

Третім обов'язком є вже нова американська серія *Бібліотека Українознавства*, яка осягла вже у цьо- [illegible] німи томами були: *Київ Шевченкових часів* проф. С. Крашенінннікова, *Тисяча років української культури* проф. М. Семчишина, *В межах зацікавлення* І. Кедрина Рудницького, *Австралійський Збірник* під редакцією д-ра Марка Павлишина і *Словник кольорів* А. Вовка. Всі ці видання українською мовою уважаємо важливою частиною нашої не лише наукової, але й національної служби. Вони призначені для тих, хто ще читає і буде читати по-українськи й для збереження української мови в світовій науці на полицях світових бібліотек, бо зникає наша мова в Україні, зокрема в ділянці науки, а інші українські наукові установи головно високошкільні інститути, мусять дбати про англомовну літературу для своїх студентів та для американських установ.

До наших пріоритетів належать зв'язки з ширшим науковим світом. Від десятка років продовжуємо нашу активну участь у загальноамериканських наукових конференціях, влаштовуваних Асоціяцією для підтримки слов'янських студій АААСС, на які готуємо з помітним вкладом праці й коштів окремі конференції під фірмою НТШ та експонуємо і поширюємо свої видання. Окремо слід сказати про нашу офіційну участь в двох конференціях, що їх влаштовує що п'ять літ міжнародний комітет для совєтських і східноевропейських студій, а саме — в Ґарміш-Партенкірхен у 1980 році та у Вашінґтоні 1985 року. На цій останій НТШ влаштувало дві сесії, одну, присвячену Михайлові Грушевському, та другу для відзначення Тисячоліття Християнства України. У сесії взяли участь, на запрошення й на кошти НТШ, професори з Польщі, Німеччини, Канади і з передових університетів ЗСА.

Між конференціями для української громади слід згадати щорічні святочні наукові конференції шевченкознавства, які НТШ влаштовує при співпраці УВАН і УНІГУ. Цього року відбулася вже шоста конференція й готується на рік 1987-ий. Вона й підкреслює нашу гармонійну й корисну співпрацю з іншими науковими установами, а це також зараховуємо до наших пріоритетів. Часті популярно-наукові конференції в нашому домі втримують і розбудовують наші тісні й приязні взаємини з тутешньою громадою та сусідськими громадами. В цьому осінньо-весняному сезоні йдуть майже щотижня вечори присвячені Неповторному Львову.

Ще з найважливіших ділянок нашої праці слід згадати приділювання стипендій як студентам, так і своїм й чужим вченим для написання наукових праць з ділянки українознавства. Дві стипендії по 5,000 долярів призначено для відомих американських науковців. Дістали стипендії з окремих фондів два студенти, один з фонду д-ра Срібного, другий з фонду д-ра Шпитка.

Наше Товариство в міру своїх можливостей піддержує найважливіший проєкт, а саме — Енциклапедію Українознавства, яка без сумніву є найважливішим виданням нашої доби й приносить честь своєму видавцеві, яким є наше НТШ. На „ЕУ" виплачено з каси Товариства 10,000 дол. й приобіцяно небавом ще стільки ж долярів.

Оце такі наші позитиви, наші здобутки.

Є й неґативи, як ось зменшення громадської жертвенности, брак охочих до праці, труднощі у друкуванні книжок і чимало інших, та їх, за вашим дозволом Читачу, залишім вже на [illegible] будемо раді!

Леонід Рудницький,
науковий секретар

ПРО ДЕЯКІ ЗАВДАННЯ НТШ

Немає сумніву, що найважливішим завданням НТТШ сьогодні є видавати наукові твори українською мовою. Ідеться тут головно про праці, що їх через нещасливі обставини, які під цю пору панують на Україні, українські науковці на рідних землях не можуть друкувати. Та не слід забувати, що ця категорія наукових праць включає теж твори, які були видані у минулому, але які сьогодні ледве чи доступні, або і цілком недоступні. Отже, з однієї сторони, Наукове Товариство мусить створити відповідну творчу атмосферу, яка сприяла б писанню нових оригінальних праць, а з другого боку,— НТШ мусить робити усі можливі зусилля, щоб рятувати призабуті скарби української науки для грядущих поколінь.

Це своє подвійне завдання НТША сповняє в рамцях своїх обмежень. Список найновіших видань Товариства включає й оригінальні твори (хоч таких мабуть замало), і передруки (напр. *Словник синонімів* А. Багмета й *Студіюм Рутенум* А. Андруховича, що його тепер редакційна колеґія підготовляє до друку), які безперечно мають свою вартість. Сповняючи далі це завдання, НТШ стоятиме гідно на сторожі рідного слова і сприятиме тяглості і безперервності українського культурного процесу.

Рівночасно нам не слід забувати, що ми живемо і діємо у чужому довкіллі й що нам слід робити свій вклад у це довкілля. Інколи буває ситуація, що вартісний науковий твір англійською чи іншою мовою не можна видати в чужому видавництві з однієї чи другої причини. У таких випадках, НТША повинно старатися причинитися до видання такого роду твору, бо українська наука не може існувати в ізоляції.

Досі була мова виключно про наукові твори, але слід ствердити, що НТША, хоч воно безперечно є Науковим Товариством, не може обмежити свою видавничу діяльність тільки до наукових творів. Добра публіцистика, спогади, навіть белетристика інколи відограють в суспільстві важливішу ролю, ніж наука. Саме тому є важливими серії НТШ „Бібліотека українознавства", серія реґіональних збірників, окремі мемуари тощо. В цій ділянці багато дечого зроблено й це має і матиме певне значення.

Та не слід нам закінчити ці короткі міркування без невеличкої дози самокритики. Одна велика проблема, яка під цю пору турбує видавничу комісію НТШ, це факт, що Товариствові бракує тісно устійненої наукової видавничої політики, бракує детального плянування, намічення певних цілей та систематичної праці для осягнення цих цілей. У зв'язку з цим, Товариство досі не зуміло регулярно видавати свої „Записки" і не надало їм певного сталого профілю. І врешті, Товариство немає свого постійного органу. „Записки", через згадану нереґулярність і через свій формат, не сповнюють цієї функції; не сповняє її теж „Бюлетень", бо це внутрішня публікація, ані інші видання. А такого роду видання є суттєве для Наукового Товариства.

На нашу думку, НТША у співпраці з іншими науковими установами, або і виключно власними силами, повинно видавати „Літературно-науковий Вісник" і цим надати тяглости і сукупности українській науці, скріпити зв'язок між минулим, сучасним та майбутнім. Очевидно, для цього потрібно великих фондів і пильних працівників, а їх, як відомо, у наших обставинах нелегко знайти.

Впродовж минулих двох каденцій НТША зробило чимало для української справи. Надіємося, що воно продовжуватиме свою працю ще з більшими успіхами у майбутньому.

Найновіші видання НТШ

Іван Кедрин — „У межах зацікавлення" .... 20 дол.
Мирослав Семчишин — „Тисяча років української культури" .... 20 дол.
Переклад з грецької мови Михайла Соневицького „Ксенофонт — Анабазис" .... 14 дол.
„Реґенсбурґ" — статті, спогади, документи. До історії української еміграції в Німеччині .... 50 дол.
С. Крашенінніков — „Київ Шевченкових часів" . 15 дол.
Андрій Багмет — Словник синонімів" .... 15 дол.
„Яворівська земля: Яворівщини і Краковеччина". Реґіональний історично-мемуарний збірник .... 30 дол.
Тарас Гунчак, editor, „Ukraine and Poland in documents 1918-1922" Vol. I and II .... 30 дол.
Анатоль Вовк — „Англійсько-український словник назв кольорів і кольорознавства".

У НАЙБЛИЖЧОМУ ЧАСІ ПОЯВЛЯТЬСЯ З ДРУКУ

Іван Новосівський — „Нарис історії права Буковини і Басарабії".
В.К. Каковський — „Архітектура бойківських церков".
Богдан Ясінський — Показчик статтей „Літературно-наукового Вістника".

Книжка Бориса Мартоса

19-го вересня 1977 року помер в Ірвінгтоні, Н. Дж., на 99-му році життя колишній прем'єр УНР Борис Мартос. Його приятелі зібрали залишені його спомини, статті, як теж статті видатних авторів про Бориса Мартоса. Вступ до цієї збірки написав д-р Іриней Темницький. Машинопис на приблизно 150 сорінок передано до НТШ. Хоч ще не підписано договору між НТШ і Комітетом, що зайнявся цієї справою, проте, нема сумніву, що поява такої книжки була б цінним причинком до літератури про новітню історію України. Покійний прем'єр Української Народної Республіки подає наприклад, цікаві й історично вартісні подробиці про постання Революційної Української Партії (РУП), про „Перші кроки Української Центральної Ради" і подібні важливі для дослідників новітньої історії України події.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

ДВАНАДЦЯТІ ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА

відбудуться

в суботу, 25-го жовтня 1986 року
в приміщенні дому НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вул. **у Ню Йорку, Н. Й.**
Початок о годині 10-ій ранку

ПРОПОНОВАНИЙ ПОРЯДОК НАРАД

1. Відкриття Зборів
2. Вшанування пам'яті померлих членів
3. Ухвалення порядку нарад
4. Вибір президії зборів
5. Вибір комісій: мандатної, номінаційної, статутової і резолюційної
6. Прийняття протоколу одинадцятих Загальних Зборів
7. Звідомлення з діяльности управи, секцій і комісій та Контрольної Комісії
8. Дискусія над звітами
9. Уділення абсолюторії органам НТШ
10. Звідомлення Статутової Комісії й ухвалення змін і доповнення статуту НТШ
11. Звідомлення Номінаційної Комісії та вибір управи, Контрольної Комісії і делеґатів і їх заступників до Головної Ради НТШ
12. Встановлення рамкового бюджету та висоти членської вкладки
13. Ухвалення загальних напрямних діяльности
14. Звідомлення Резолюційної Комісії і схвалення резолюцій
15. Закриття Зборів

Статут Товариства (стор. 30) дозволяє неприсутнім на зборах повноправним членам передати свій голос іншому повноправному членові. Один член не може мати більше, як два такі уповноваження.

Історично-Філософічна секція НТШ

(Звідомлення за другу половину 1985-86 рр.)

Від попереднього друкованого на сторінках „Вістей НТШ" звіту Історично-Філософічної Секції відбулися Загальні збори ІФС 28-го вересня 1985 року в Ню Йорку. Збори закінчили трирічну каденцію вибраної 10 липня 1982 р. дирекції Секції. Збори схвалили діяльність дирекції та переобрали її в тому ж складі на нову каденція. Таким чином, склад дирекції на 1985-86 рр. такий: д-р Василь Маркусь — голова, д-р Аркадій Жуковський — заступник голови і виконуючий обов'язки секретаря, д-р Богдан Боцюрків, д-р Франк Сисин і д-р Юрій Старосольський — заступники. Правний стан секції такий, що вона формально приєднана до НТШ в Америці, але частково адміністрація ведеться з Европи (Сорсель) бо там перебуває секретар та періодично там працював голова секції.

Чисельний стан членства на 1-го жовтня 1986 року такий: 60 дійсних і 12 членів-кореспондентів. Дійсні члени поділяються за країнами: 30 в ЗСА, 21 в Европі, сім у Канаді і один в Австралії. За галузями наук, найбільше є істориків — 23, політологів — 9, теологічних наук — 7, музикознавство — 4, право — 3, по два члени з мистецтвознавства і психології та по одному з педагогіки, економіки, соці логії, геральдики, історії культури, орієнталістики, ф ілософії, географії, візантології і археології. На 60 членів 4 не-українці (італієць, німець, чех, американець ірляндського походження).

У звітовому періоді вибрано наступних дійсних членів: проф. Джон Арм-

(Закінчення на стор. 6)

Філологічна Секція

Філологічній Секції підлігають комісії: 1. Мовознавча, 2. Літературознавча, 3. Бібліологічна і приналежні міжсекційні: 4. Термінологічна, 5. Реґіональних Дослідів і Публікацій, 6. Родоводів. Крім того співпрацює Підкомісія: „Мова про мову" (МПМ). Керівні органи були: директор — Василь Лев, секретар — Василь Верґун (до 25-го грудня 1981 року), Леонід Рудницький. Заступники: ЗСА — Осип Кравченюк, Канада — Богдан Стебельський, Европа Олекса Горбач, Австралія — Дмитро Нитченко. В 1980 році було 35 дійсних членів, 12 членів-кореспондентів, 6 чужинців. Сьогодні: 47 дійсних членів, 14 членів-кореспондентів, 6 чужинців. В звітовому часі померло 7 дійсних членів: Володимир Безушко (24-го червня 1980) Василь Верґун (25-го грудня 1981), Павло Петренко (11-го вересня 1982), Кость Андрусишин (13-го травня 1983), Лука Луців (1-го грудня 1984), Юрій Стефаник (25-го квітня 1985), Богдан Лончина (27-го вересня 1985).

Через розсіяність членів секції по вільних континентах нашої плянети трудно влаштовувати часті особові засідання. Відбуваються вони тільки тоді, коли в метрополії Ню Йорку збереться бодай кільканадцять членів. І так з нагоди річної конференції членів Асоціяції модерних мов (МЛА), що відбулася в Ню Йорку 30-го грудня 1981 року відбулися сходини членів ФС, присвячені відзначенню 400-ліття „Острозької Біблії" (Соколишин, Штогрин, Чопик, Струмівський, Перфецький). Також проблемам Франкіяни (Жила, Лев і попередні). Друге зі-

(Закінчення на стор. 6)

ПОЖЕРТВИ НА ПОТРЕБИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗСА СКЛАЛИ:

1000.00 дол. — Фундація Бескид у Аннанделі-Вірджінія, Анна Політило у пам'ять мужа д-ра Юліяна Політила.
950.00 дол. — Додаткова вплата Ювілейного Комітету в Дітройті з надвишки бенкету, переслана скарбником Михайлом Цапом.
250.00 дол. — „Самопоміч" у Дітройті.
100.00 дол. — д-р Петро Балей, Володимир Козачинський, „Самопоміч" у Нюарку, при Сенфорд авеню, д-р Галина Скорецька, В. Гнатчук, І. Козак, В. Колодчин, І. і С. Королі, Ф. Кульчицька, М. і Н. Лаврини, В. Савків, В. Томин.
50.00 дол. — д-р Галина Врецьона, Володимир і Ярослава Оренчуки у пам'ять Теодора Бориса, Микола Преґар, Стефанія Диба-Ценко у пам'ять Євгена Маркіяна Ванчицького.
25.00 дол. — Лариса А. Долинська, о. Ізидор Нагаєвський.

Усім жертводавцям висловлюємо щиросердечну подяку.

Хемічно-біологічно-медична секція

З огляду на брак видання „Хроніки" НТШ за останні 15 років та таким чином на брак списка дійсних членів та членів кореспондентів, дозволю собі коротко подати вияснення, заки такий звіт виготовлю. Членів кореспондентів до наукових секцій впроваджено допера в 1964 році. Давнішу Математично-Природописно-Лікарську Секцію, згідно з домовленням її членів і згідно із затвердженням Головною Радою НТШ в 1970 році, поділено на дві секції: Математично-фізичну та Хемічно-біологічно-медичну. Цю останню один рік провадив проф. д-р Микола Зайцев, а від 1971 року очолював проф. д-р Олександер Архімович.

Повний склад дирекції Х-Б-М Секції у 1978 році був такий: д-р О. Архімович, директор; д-р Б. Гординський, заступник директора на ЗСА; д-р Інж. В. Мацьків, заступник директора на Канаду; д-р П. Шумовський, заступник директора на Европу; д-р Юрій Луцишин, науковий секретар.

В 1981 році з приводу віку та недомагань здоров'я д-р О. Архімович зрікся своїх обов'язків. Тоді обрано нову дирекцію в такому складі: д-р Роман Осінчук, директор: д-р Б. Гординський, д-р Едвард Жарський і д-р Роман Максимович, заступник директора, та д-р Юрій Луцишин, науковий секретар.

Новообрана дирекція, на жаль, не, перебрала ніяких звітів, ніяких протоколів чи записок попереднього проводу секції, ніяких персональних відомостей про поодиноких членів, їх дату прийняття в члени секції НТШ, про їх наукову працю і подібне. Трудно мені вияснити, як це сталося, хоч може такі документи могли пропасти при перевозі до нової домівки НТШ при 4-ій Авеню.

Студіюючи давніше видані хроніки та враховуючи мої звернення до членів Секції можна устійнити деякі персональні та наукові звідомлення членів. Проте навіть досі не маю деяких адрес членів.

Секція має разом 44 члени, в тому 40 дійсних членів і чотири члени — кореспонденти.

В додатку Дирекція Х-Б-М Секції вибрала дійсними членами д-ра Ігоря Масника з Вашінгтону та д-ра Богдана Гайдукевича з Воррен, Мишиген. Від 1981 року померли слідуючі члени: проф: д-р Олександер Архімович — 1984 року; дійсні члени: д-р Тома Воробець — 1986 р.; д-р Леонтій Дмоховський — 1981 р; д-р Микола Доберчак — 1983 р.; д-р Всеволод Коритник — 1985 р.; д-р Гнат Метіль — 1984 р.; д-р Наталія Осадча Яната — 1982 р.; д-р Павло Чумовський — 1983 р.; і члени-кореспонденти: інж. Роман Кобринський — 1984 р.; д-р Петро Оришкевич — 1983 р. та д-р Михайло Стефанів — 1983 року.

Разом померло 10 членів. Вічна їм пам'ять!

Наукова діяльність членів Х-Б-М Секції

Секція об'єднує членів різних наукових зацікавлень і спеціяльностей, і тому дирекція має труднощі у влаштуванні спільних наукових конференцій, тим більше, що члени розкинені на великих просторах ЗСА, Канади, Европи, Австралії та Полудневої Америки.

Проте члени Секції беруть участь у наукових конференціях, як члени професійних організацій, Українського Лікарського Товариства Українських Інженерів Америки, і є учасниками інших українських, американських і світових конгресів. На жаль, Секція не має точних відомостей, хоч дирекція секції робить всі старання, щоби дані про участь наших наукових членів на тих конференціях дістати.

(Закінчення на стор. 6)

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
в Ню Йорку

Цикл доповідей

НЕПОВТОРНИЙ ЛЬВІВ

які відбудуться **в осінньому сезоні 1986 року**
в домі Наукового Товариства ім. Шевченка
при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями

Субота, 1-го листопада — Львівська мельпомена — **Степан Крижанівський**

Субота, 8-го листопада — Мистецький Львів — **Едвард Козак**

Субота, 15-го листопада — Музичний Львів — **Василь Витвицький і Дарія Каранович**

Субота, 22-го листопада — Українська палестра у Львові — **Юрій Старосольський**

Субота, 29-го листопада — Львівський політичний світ — **Іван Кедрин-Рудницький**

Субота, 6-го грудня — Михайло Грушевський у Львові і його спадщина — **Омелян Пріцак**

Субота, 13-го грудня — Львівські історики українського права — **Ярослав Падох**

НТШ запрошує на ці доповіді українське громадянство.

Початок о год. 6-ій вечора.

З непередбачених причин у поданому списку доповідей можуть бути зміни.

У весняному сезоні доповіді НЕПОВТОРНИЙ ЛЬВІВ будуть продовжуватись, є передбачені: **Юрій Тис-Крохмалюк** — Львівська Богема, **Мирослав Прокоп** — Львівське підпілля, **Святослав Гординський** — Мистецький Львів й інші.

Просимо вирізати собі це оголошення і зберегти до половини грудня.

Величавий фестиваль у Менор Коледжі

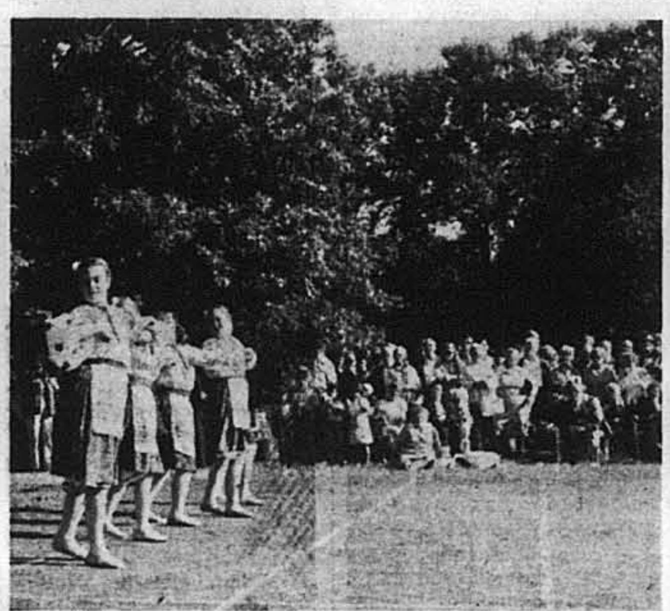
ПРИБУЛО ПОНАД 5,000 ГОСТЕЙ

Українські танцюристи з ансамблю „Чайка", Йонкерс, Н.Й., пописуються перед тисячами глядачів.

Тисячі людей насолоджувалися танцями, музикою, піснями і кулінарним мистецтвом.

Понад 320 розвеселених дітей об'їждҗали на возі довкола Менор Джуніор коледжу.

Мистець Франко Височанський — „Висо", — що виставив свої образи на фестивалі, з Сестрою Марією Кекилією, ЧСВВ, президентом Менор Джуніор коледжу.

Танцюристки школи танців „Волошки" під керівництвом Ніни Пацовської виступають на Українському Фестивалі в Дженкінтавні.

Танцювальний ансамбль „Весна" під керівництвом Галі Козак на фестивалі в Менор коледжі.

Серед розкішної природи та буйної зелені на розлогій площі, у віночку манастирських і шкільних будинків відбувся в неділю, 5-го жовтня ц.р., в Дженкінтавні, коло Філядельфії, величавий Фестиваль, що його з допомогою Сестер Василіянок і коледжу влаштував Студійний Осередок Української Культури.

Важко уявити собі краще й більш привабливе місце для виставки народного мистецтва, для пописів кольоритних танцювальних ансамблів і для зустрічі тисяч земляків, земляків, спрагнених рідного слова та подиху рідної культури й чужинців, жадібних чогось незвичайного — екзотичного.

Студійний Осередок при Менор Коледжі серед сотень студентів і вчительського збору, що походять з різних етнічних груп, з кількох стейтів і країн, включно з Японією, став знаменитим пропагатором культурних здобутків українського народу.

Всі дотеперішні фестивалі в Менор визначалися дбайливою підготовкою, доброю програмою та знатнішими мистецькими силами, зокрема минулого року. Завдяки пильній підготові, добре запланованій імпрезі з багатою мистецькою програмою, інтенсивній пресовій і радіовій кампанії, особливо церковним оповісткам, цього року в фестивалі взяло участь рекордове число артистів, майстрів і продуцентів мистецьких виробів та гостей.

Напередодні фестивалю місцева англомовна преса своїми вдалими репортажами зробила широкий розголос цій надзвичайній імпрезі, на яку з'явилося понад п'ять тисяч старших, молоді й дітей не тільки з Філядельфії, але й з ближчої та дальшої околиць, а навіть із далекої Канади.

Цей дев'ятий з черги велелюдний Український Фестиваль став однією із найкращих імпрез, мабуть, не тільки з Пенсильванії.

Різноманітна програма фестивалю

У Музеї пишалася колекція прекрасних писанок, зразки різних вишивок, народних одягів на манекінах, станки майстрів з численними мастецькими виробами — тканини, дереворізьби, вишивки, кераміка, а зокрема шкіряні вироби майстра року на Фестивалі Миколи Павлюка.

На розлогій шкільній площі чарували гостей столи з народними виробами для розпродажі. Прямо важко вірити, як наші люди при американському темпі життя находять ще час на продукцію такої кількости експонатів української культури.

Знову в кімнатах шкільної бібліотеки находилися десятки образів і скульптур оригінального маляра і скульптора Франка Височанського — мистця року на цій імпрезі.

Заходами коледжу і при допомозі студенток й матерів учнів шкільна кафетерія, з огляду на тисячі гостей була переладована багатством українських страв і теплих та холодних напитків, що їх жертвувало сім поблизьких українських парафій.

За Музеєм на ледаві для розваги старших чекав великих розмірів бальон з кабіною та гелікоптер. Знана фірма Форбіс великодушно призначила дохід із розпродажі квитків на культурно-освітні завдання Осередку. Діти могли користати з їзди на малих кониках та на возі, вистеленому сіном, що його тягнув доріжками навколо обителі трактор.

Точно о 12 год. вполудне в шкільній авдиторії відкрито фестиваль Службою Божою, що її відправив о. Митрат Зенон Злочовський, настоятель парафії св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, в якій взяло участь багато гостей.

На програму фестивалю зложилися: виставка образів і скульптур в залі коледжової бібліотеки, показ мистецької творчости в Музеї, комерційні виставки народних виробів на шкільній площі, виступи мистецьких ансамблів, розваги під голим небом і забава з музикою в шкільній авдиторії.

Виставка народного мистецтва

У великій залі шкільної бібліотеки примістив свою багату виставку, що складалася з 50 образів і 25 скульптур, відомий маляр і скульптор Франк Височанський „Висо" з Блекелі, Па., — провідний мистець фестивалю. Народився у вуглевому районі, де працювала велика кількість наших емігрантів. В дитячому віці почав малювати. Його улюбленою темою було життя вуглекопів. У 1979-81 роках три рази відвідав Україну і так захопився пшеничними ланами та нашими хліборобами, що від того часу вони всеціло стали сюжетом його творчости. Брав участь у численних американських художніх виставках, на яких одержав кілька перших нагород „блакитної стрічки" та відзначень. Малює за власним стилем т. зв. „миксд мідія" (мішані засоби). Вживає фарби і олівця, оливу й водні кольори. В його мистецькій колекції находиться кілька тисяч власних образів. Скульптурою зацікавився щойно 15 років тому. До виготовлення речей покористується паперовими лентами, алюмінійовими картонами та пливким металем до направи авт. У своїй творчості наголошує побратимство, героїзм, духовість, стоїцизм тощо.

В Музею Студійного Осередку влаштував виставку своїх гуцульських виробів зі шкіри майстер року Микола Павлюк з Філядельфії. Народився на Гуцульщині в Україні. Змалечку цікавився постолами старшого брата. Щоб зрозуміти як виготовляють їх, розібрав постоли на складові частини. Тоді вже швидко без зайвого труду робив їх для цілої родини, а згодом для збуту. М. Павлюк має знання і сприт колишніх славних майстрів Гуцульщини. Крім постолів, робить теж пояси (череси) і торби. Його вироби заслуговують на пильну увагу наших знавців мистецтва і ентузіястів народної творчости. Безмірно любить Гуцульщину й Україну. Про них склав довшу зворушливу поему, яка повинна найтися в котромусь із наших архівів, як документ мейтальности тепершньої української людини.

В музеї демонстрували свої мистецькі вироби теж інші заавансовані майстри Осередку: Степанія Шумська Маєр — знавець української вишивки і найвизначніший майстер. Народилася в ЗСА. Вишиває, проєктує та робить на замовлення вишивані блюзки, сукні, церковні ризи і вівтарні скатерті. Вишила ризи й митру для Митрополита Степана Сулика. Мисткиня має імпозантну збірку вишивок низинкою, меріжкою, гладдю і яворівкою з різних земель України. Влаштовувала власні виставки і одержала кілька перших нагород та відзначень. В Осередку навчає техніку вишивання кандидатів на звання майстра.

На фестивалі виставляли свої мистецькі праці такі майстри Осередку: Ганна Галамай, Філядельфія, Па., — ґердани; маґістер мистецтва Наталка Кормелюк, Ракленд, М.Д., — гончарські вироби; сертифікована вчителька мистецтва Мирна Ґолей, данського походження, Анедейль, Н. Дж., — тканини і килими; Евдокія і Дмитро Сороханюк, Пенсавкен, Н. Дж., — тканини; о. Павло Лунів, Ворінґтон, Па., — писанки; Галина Куц, Філядельфія, Па. — писанки; сертифікована вчителька мистецтва Віра Трицєцька, Авдобон, Па., — кераміка.

На шкільній площі розложили свої вироби до розпродажі численні продавці з кількох стейтів: кераміку — Маруся Процюк, Ева Починок, Слава Василяк, Пет Крутиголова, Наталія Кіт, Осип Винарчук, Христина Дольницька; писанки — Катря Біщук, Софія Зєлик, Роман Вирста; ювілерські вироби і біжутерію — Марія Сохан, Макар, Роберт Барнс, Катря Альфавицька; вишивані сорочки — Микола Калюш; українські касети й альбоми — Євген Григоренко; книжки і журнали — „Сучасність", „Катаракт Преса"; українські крамниці дарунків — Ганусей і Фантазія.

На окрему увагу й вирізнення заслуговують дві виставки з образами й картинами — Тані Ваверчук з Монтреалю з мистецькими працями нашої визначної мисткині Людмили Темертей і ґалерія образів відомої нашому громадянству Оксани Ванчицької з Філядельфії з картинами таких заавансованих малярів — Юрій Гура, Ярослав Плавюк, Володимир Васічко, А. Кирилюк Яків Криховецький, Володимир Юркевич, Софія Лада, Наталка Содоль.

Мистці, майстри і продавці виробів народного мистецтва прибули з п'ятьох стейтів: Пенсильванія, Ню Джерзі, Ню Йорк, Огайо, Мериленд, та з двох міст Канади: Монтреаль і Торонто.

Сестри Василіянки на фронті шкільної бібліотеки продавали на потреби монастиря різні прикраси, особливо релігійні, вишивки й вазони з квіттям, розложені на шістьох столах.

Пописи мистецьких ансамблів

Цього року з огляду на вимріяну соняшну погоду виступи ансамблів відбувалися на окремо приготованій дерев'яній площадці за Музеєм. В програмі за чергою своїх виступів брали участь такі мистецькі групи: танцювальний ансамбль парафії св. Михаїла, дитяча вокальна група, школа танців СУМА „Весна", українські танцюристи „Чайка", танцюристи школи „Волошок" і ансамбль бандуристок школи св. Миколая.

Обов'язки конферансьє виконували адвокат Андрій Стецьків і д-р Ігор Мірчук. Тисячна маса гостей з захопленням приглядалася до виступів молоді. Мистецьку програму започаткував танцювальний ансамбль св. Михаїла з Фреквиллу, Па., зорганізований в 1977 року, який дуже вміло веде талановита директорка групи Марія Гончар. Цей ансамбль мав багато виступів на східньому побережжі ЗСА, включно з Вашінґтоном на традиційній інавґураційній параді президента Роналда Реґена, а теж півгодинний попис на телевізійній програмі. На фестивалі в Менор Коледжі ця група, що складається з 18 танцюристів, виконала 9 танців: „Привітання", „Коробочка", „Ланцюжок", „Чіткий дівочий танець", „Танець зі шаблями", „Одеса гопак", Коломийка", „Шаль" і „Гопак".

Члени ансамблю — це нащадки колишніх вуглекопів Пенсильванії — третього і четвертого покоління. Визначаються любов'ю рідного танку, красою одягів, акуратністю у виконанні кроків та розмахом. Директорка Марія Гончар імпонує своїм знанням українського танцювального мистецтва та наполеливістю в навчанні. Гості зі зворушенням вітали оплесками цей заавансований ансамбль.

Дитяча вокальна група з Філядельфії зложена з 8 юних співаків у віці від 8 до 13 років, під мистецьким керівництвом відомої концертової піяністки проф. Зої Маркович, існує вже п'ять років і брала участь на кількох міжнародних фестивалях. Часто запрошують її до виступів під час церковних відправ. У своїм багатім репертуарі вона має народні, релігійні і традиційні пісні. На фестивалі в Дженкінтавні учні мелодійно й дзвінко, індивідуально та збірно відспівали: „Ой на горі жито", „Дударик", „Журавель", „Веселі гуси", „Коломийка", „У горах Карпатах", „Рідний край" і „Ой, на горі там женці жнуть". Виконавці пісень одержали заслужені аплявди публіки.

Танцювальна Школа СУМА „Весна" з Філядельфії, основана в 1984 році під енерґійним мистецьким керівництвом учительки танців і балету Галини Козак Левицької, в кількості 18 учнів, виконала п'ять танків: „Гречаники", „Катерина", „Затанцюймо", „Бойківські танки" і „Гопак колом". „Весна" — це надійна група, яка вибивається на один із кращих ансамблів, що втішається особливими симпатіями місцевої української громади.

Українські танцюристи „Чайка", Йонкерс, Н.Й., під досвідченим проводом відомого хореографа Ореста Русинка стають найбільще заавансованим ансамблем на нашому поселенні в ЗСА. Вони відрізняються фінезією танців, небувалою швидкістю, вмінням погодити традиційне з модерним і поміркованою акробатикою та багатством і різноманітністю одягів. Вславилися вони великою кількістю знаменитих виступів на українських і міжнародних фестивалях у кількох стейтах, а останньо своїм бравурним виступом на українському фестивалі в мистецькому центрі в „Гарден Стейті". 45 танцюристів цієї групи виконало в Менорі 8 танців: „Лебедина пісня", „На прощання", „Козацький танець зі списами й шаблями", „Буковинський танець" і „Гопак". Публіка, повставши з місць, бурхливими оплесками прощала цей знаменитий ансамбль.

Вісім учнів школи танцюристів „Волошки" з Філядельфії під умілим проводом директорки Ніни Пацовської зразково вивели два танці: „Раківка — гуцульський танець" і „Чиї квіти?". Ця група виступила на міжнародних фестивалях і на ярмарку „Експрешен 84". Глядачі грімкими оплесками заохотили молодих танцюристів до дальшої наполегливої праці та успіхів.

Мистецьку програму під голим небом закінчив в'язанкою народних пісень ансамбль юних бандуристів школи св. Миколая у Філядельфії під орудою Сестри Марії Бернарди, ЧСВВ. В репертуарі групи було сім пісень: „Чом, чом, чом, земле моя", „Думи мої", „Коломийка", „Ой під гаєм, гаєм", „Ой чорна я, чорна", „Запрягала я когутика", зі сольовими партіями талановитої Дарці Книш, яка має милий дзвінкий голос. Гості гаряче оплескували цей многонадійний музично-вокальний ансамбль учнів.

Ведучі програмою — адвокат А. Стецьків і д-р І. Мірчук, склали сердечну подяку молодечим ансамблям за їх безінтересовні виступи для розвитку Студійного Осередка при Менор Коледжі, та подякували численним гостям за участь.

Національні танки стали предметом великого зацікавлення нашої молоді, нагодою до зближення її під час спільних виступів і тіснішого пов'язання з українською громадою та заохочують її популяризувати українську культуру серед чужомовного оточення.

По виступах ансамблів у шкільній авдиторії була забава з танцями під звуки популярної оркестри „Карпати", яку зорганізували брати Олег і Орест Бородієвичі. Репертуар оркестри — це комбінація різних стилів, включно з фолкльорними. З групою співпрацює визначний скрипаль і композитор проф. Роман Бородієвич, а сольові партії виконує Олена Бородієвич, співачка хору „Кобзар".

Великий моральний і матеріяльний успіх Українського Фестивалю — це заслуга, в першу чергу, Студійного Осередку: д-ра Ігоря Мірчука — голови, Христини Іжак — кураторки Музею, та Ані Максимович — адміністраційного асистента й бібліотекарки; заслуга теж дирекції коледжу: Сестри Кекилії Яросінської, ЧСВВ, президентки, яка очолювала імпрезу; Сестри Селіни, ЧСВВ, віцепрезидентки й академічного декана; Сестри Франціски, ЧСВВ, декана студентів, і Марії Анни Вайтгед, директорки публічних вз'язків, що виготовляла всі повідомлення для коледжу й англомовної та української преси про фестиваль. Українською мовою перекладала це її помічниця студентка університету Ореста Микита. Український Студентський Клюб дав до диспозиції організаторам фестивалю 34 студентки. На площі працював Студентський Медичний Клюб, що безкоштовно міряв тиск крови. На поготівлі стояв амбулянс. За порядок відповідали сторожі безпеки коледжу. Треба підкреслити ідейність Петра Долиная, який великодушно пожертвував цілу неділю, щоб на попереднього дня приготованому возі трактором возити дітей довкола обителі. За кафетерію з обильними харчами відповідав її шеф Тоні Дікарльо.

На фестивалі була присутня основниця Студійного Осередку настоятелька Провінції Сестер Василіянок у ЗСА Сестра Міріям Клер, ЧСВВ.

• • •

Чепурна книжечка на 40 сторінок з масовим тиражем про Український Фестиваль у Менор коледжі вперше цього року містила англійською мовою найважливіші інформації про Україну, її територію, народ та історію.

• • •

Маємо надію, що цей скромний репортаж допоможе українському громадянству краще зрозуміти, яким цінним здобутком нашої Церкви й спільноти є Обитель Сестер Василіянок у Дженкінтавні, Па., її середня школа і коледж, що стають амбасадорами української культури та справи серед чужинців. Молоді Василіянки сміливо й енерґійно беруться за здійснення широкозакроєних плянів повороту до джерел Чину, який на рідних землях завсіди тісно співпрацював з народом. Вони заініціювали Студійний Осередок Української Спадщини, що приєднує освічених людей, яким лежить на серці добро рідної Церкви й народу.

Допоможім морально та матеріяльно нашим ідейним Сестрам у їх нелегкому завданні і в підготові до гідного відзначення 1,000-річчя Хрищення України!

Олександер Татомир

„ОТЧЕ НАШ"

(за Ніно Сальванескі)

Отче наш, що єси на небесах! Хай святиться ім'я Твоє!

Бо ще ніколи, як тепер, не було воно метою блюзнірства.

Бо ніколи, як тепер, не зневажалося ім'я Твоє.

У Багатьох країнах ім'я Твоє переслідуване. У багатьох Батьківщинах Ти без Батьківщини. І Тебе, вогнище любови, зробили джерелом ненависти і руїни.

„Хай прийде царство Твоє"

Для тих, хто шукає милосердя, і справедливости, для тих хто знає, яка тяжка боротьба і жахлива ненависть тут на землі.

Для тих, хто терпить усе лихо і зносить усю підлість і зневагу, хай прийде царство Твоє, о Боже.

Зроби з народів — братів! Зроби, щоб небеса не затьмарювалися смертельними небезпеками і щоб наша Батьківщина не руйнувалася!

Зроби щоб прийшло до нас царство любови! Зроби щоб кожне серце відповіло на заклик, що його кинув Ісус Христос з хреста в годину земної смерти — Отче відпусти їм, не знають бо що роблять.

„Хай буде воля Твоя, як на небі так і на землі"

Ти єси Господь наш, Ти держиш небеса і керуєш світами — на шляхах небесних, а народами на шляхах світу.

Ти Господь всього видимого і невидимого. Ти показуєш нам те, що вважаєш за потрібне і ховаєш від нашого розуму те, що вважаєш за непотрібне.

Ти розподіляєш радості і горе — для нашого добра.

Просимо Тебе, навчи нас схиляти голову перед волею Твоєю.

„Хліба нашого щоденного дай нам сьогодні"

Дай нам на прожиток, бо жити нам щодня треба.

Дай нам нашого хліба, — дай його нашим приятелям і неприятелям нашим. Не хай кожна стара людина має свій шматок хліба, щоб прожити днів своїх, і кожна дитина, щоб вигодуватися.

„І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим"

Я нікому не маю прощати, бо ніхто мене не образив, бо ніхто мені на завдав кривди.

Натомість мушу просити в усіх прощення. Господи прости мені Боже мій, за все зло, що роблю я щодня і що години — за нерозумні слова, погані наміри, і злісні вчинки. Всіх кому завдав болю, прошу простити мені. І тих кому спокій порушив, я перейшов кому дорогу, прошу простити мені. І тих кому нехотячи завдав шкоди, прошу простити мені, а впавши на коліна благаю покірно Тебе Господи, відпусти провини мої в ім'я Спасителя і Господа нашого Ісуса Христа.

„І не введи нас у спокусу"

Бо спокуса з'являється що хвилини — спокуса з'явлається в очах, на устах, в серці, і несподіваних випадках життя, — вона має тисячі імен, тисячі світел і тисячі облич. На кожному кроці зустрічаємо ми якусь спокусу. Ми радо прислуховуємося до спокуси, що нашіптує нам магічні слова.

„Але визволи нас від лукавого"

Вислухай, о Господи, наш розпачливий заклик.

Визволи нас від лукавого, що загрожує нам кожного дня

Визволи нас від лукавого, що гризе наше серце.

Визволи від лукавого, що опановує нас і руйнує нас.

Ми благаємо сили від Тебе, щоби побороти нашого найбільшого ворога — наше „Я".

Інформативний Центр Українських Адвентистів

12 West 40th Street, New York, N.Y. 10018

РЕПРЕЗЕНТАНТКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

БУДУТЬ ПРЕДСТАВЛЕНІ ПІД ЧАС 14-го БАЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В СУБОТУ, 25-го ЖОВТНЯ 1986 РОКУ, У РАМАДА ГОТЕЛІ В ІСТ ГАНОВЕРІ, Н. ДЖ.

Таня Аня Осадчук
„СВОБОДА"

Замешкала у Вайлдвуді, Н.Дж., 18 років. Студентка першого року Атлантік коледжу в ділянці фінансів. Грає на фортепіяні, любить лещатарство і теніс, зацікавлена в малярстві, модерних танках та моделюванні та пише українські писанки.

Катря Надія Коженьовська
„АМЕРИКА"

Замешкала у Філядельфії. 18 років. Студентка економії в Пенсильванійському університиті. Належить до студентської громади, є виховницею в Пласті та членом танцювального ансамблю „Волошки". Цікавиться журналістикою.

Ліда Думич
„ВІРА"

Замешкала в Лівінгстоні, Н. Дж. 26 років. Абсольвентка Ратгерс університету із ступенем магістра в адміністрації. Студіювала слов'янські мови і літературу. Належить до Української Православної Ліги, ОДУМ, церковного хору, вчила в українській школі. Є членом Phi Beta Kappa, Gamma Sigma Phi *і* "Who's Who". *Грає на фортепіяні, цікавиться співом, танцями, спортом, городництвом, любить читати та подорожувати.*

Віра Войтович
„ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ"

Замешкала в Ню Йорку. Студіює адміністрування підприємствами у Фордгамському університеті. Належить до хору в університеті, до медичного корпусу, є активна пластунка та член танцювального ансамблю „Сизокрилі", любить гру на фортепіяні, танці, вишивання та спорт.

Дарка Лещук
„БАНДУРА"

Замешкала в Ню Йорку. 22 роки. Абсольвентка Пейс університету, спеціяльність — управління інформаційними системами. Належить до СУМ та ТУСМ. Зацікавлення: гра на бандурі, спів, гуцульська кераміка, вишивання, писання писанок, українські танці та відбиванка.

Ліда Савчак
„НАШ СПОРТ"

Замешкала у Філядельфії, 17 років. Учениця середньої школи Нортіст. Є президентом учнів школи, належить до Т-ва визначних учнів. Уділяється у Пласті та грає на фортепіяні. Грає теніс і гокей на траві, здобула багато нагород в тенісі в українських і американських турнірах.

Ореста Білоус
„НАШЕ ЖИТТЯ"

Замешкала в Остин, Тексас. 20 років. Є студенткою Тексаського університету в Остин, спеціялізується у адмініструванні підприємствами. Є активною пластункою і членкою Товариства Українських Бандуристів і організації Delta Delta Delta. *Її спеціяльним зацікавленням є гра на бандурі, мистецтво, теніс та подорожування.*

Зіна Козак
„ЛИС МИКИТА"

Замешкала в Діборн Гайтс, Миш. 22 роки. Студіює інженерію в Мишиганському університеті. Вона належить до Т-ва жінок-інженерів, університетського клюбу. Є активною пластункою та є членом Украсінського Студентського Клюбу в університеті. Любить грати на фортепіяні, теніс, вишивати та писати писанки.

Мотря Томич
„ВЕСЕЛКА"

Замешкала у Флинті, Миш. 13 років. Учениця середньої школи Поверс, належить до журналістичного клюбу, вивчає балет та малярство, грає на фортепіяні, любить плавання і теніс, пише українські писанки.

Надя Бак-Бойчук
„УКРАЇНКА В СВІТІ"

Замешкала в Панчо Пальос Вердес, Каліф. 21 років. Студентка другого року Каліфорнійського університету (передправничі студії). Колишня пластунка, цікавиться спортом, мистецтвом, культурою і музикою.

Олена Матківська
„ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК"

Замешкала в Шорт Гиллс, Н. Дж. 22 роки. Студентка третього року Фордгамського університету (передмедичні студії). Колишня пластунка, чемпіонка в тенісі. Цікавиться музикою, мистецтвом і спортом, любить подорожувати.

Катруся Леонард
„ЮНАК"

Замешкала в Іст Айсліп, Н. Й. 17 років. Учениця середньої школи в Іст Іслін. Належить до Т-ва визначних учнів, є активною пластункою. Її спортові зацікавлення це — лещатарство, теніс та відбиванка.

Лариса Драган
„ШЛЯХ"

Замешкала в Кос Коб, Конн. 18 років. Почала студії в коледжі Купер Юніон, хоче спеціялізуватися в будівельній інженерії. Є активною пластункою, любить лещатарство та зацікавлена у фотографуванні.

Ася Баб'юк
„КООПЕРАТИВНА ДУМКА"

Замешкала в Вебстері, Н. Й. 19 років. Студентка університету в Баффало, спеціялізації — мови, належить до Пласту і Українського Студентського Клюбу в університеті, є членом танцювального ансамблю „Євшан", любить відбиванку і лещатарство.

Ділимося сумною вісткою, з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 22-го жовтня 1986 р., по тяжкій недузі на 74-му році життя відійшов у Вічність

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п. д-р

ІВАН НОВАКІВСЬКИЙ

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 24-го жовтня 1986 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в суботу, рано, 25-го жовтня 1986 р., о год. 9-ій з української католицької церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Сиґі, Н. Дж., а опісля Тлінні Останки спочинуть на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ЄВДОКІЯ
дочка — д-р ВІРА НАДІЯ
син — д-р БОГДАН з дружиною ВАЛЕЮ та дітьми ПІСОЮ І ТЕОДОРОМ
внучка — СТЕФА НОВАКІВСЬКА-МкКОЙ
сестри — ЄВДОКІЯ МАРТИНІВ з родиною
ОЛЬГА ТУТКА з родиною
МАРІЯ з родиною в Україні
брат — МИКОЛА з родиною в Україні

Ділимося сумною вісткою, що несподівано у випадку 6-го жовтня 1986 р. відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

ІВАН ЯВОРСЬКИЙ

син Михайла і Магдалини

народжений в Україні.

Проживав в Бетпайдж, Л. И.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 9-го жовтня 1986 р. з Heamstead Funeral Home, Heamstead, L.I., **до церкви св. Володимира, а опісля на цвинтар св. Духа в Гамптонбурґу, Н. Й.**

Горем прибиті:

дружина — КАТЕРИНА
дочка — ҐЛЬОРІЯ СОММЕРВІЛ
сини — МИХАЙЛО, ПЕТРО І ПАВЛО
дочка — ІРЕНА ГЕКЕР
Брат і десять внуків

Інж. М. Корчинський...

(Закінчення зі стор. 1)

ренції інж. Корчинський виголосив свою доповідь по-німецьки, при рівночасному перекладі на сербську і хорватську мови.

У своїх виступах інж. Корчинський користувався вислідами дослідчих праць, що ведуться при його співпраці в Англії, Швеції і ЗСА. Їх ціллю є розроблення методики для покращання примет сталі у найбільш економний спосіб, по можливості без підвищення коштів. Шляхом мікролегування та контролі технологічного процесу гарячого вальцювання можливим є створення оптимальної мікроструктури, а тим самим здобуття підвищеної якости.

В ділянці мікролегованих сталей інж. Корчинський має понад 25 років професійного досвіду як директор для дослідів сталевої фірми Джовнс енд Лафлин і металюргійного відділу концерну Юніон Карбайд. У своїй професії він здобув ряд нагород і відзначень. У цьому році Піттсбурзький відділ Американського металюргійного товариства признав йому нагороду імени славного американського вченого Ф. С. Бейна. Тепер інж. Корчинський використовує здобутий досвід як самостійний консультант для потреб і модернізації сталевого промислу.

Посвятять...

(Закінчення зі стор. 1)

УПА знайшлася на полі бою із переважаючими совєтськими полчищами, осамітнена і опущена західніми державами, без найменшої надії на будь-яку сторонню допомогу чи навіть моральну підтримку. Міжнародна безперспективність, брак відповідної коньюнктури не дав змоги бійцям УПА виграти визвольного бою і тисячі їх поляглли на полі слави.

Тільки маленька горстка так званих рейдуючих частин УПА продісталася із Закерзоння на Захід і вони зі собою принесли відомості про неперервність змагання українського народу та засвідчили про високі особисті якості старшин і стрільців УПА. Тут вони зорганізували свої комбатантські групи і це завдяки їм управа цвинтаря, за благословенням Владики Василя Лостена, Єпископа Стемфордської епархії, погодилася на відпущення частки цвинтаря для колишніх членів ОУН-УПА-УГВР.

Козацьке свято Покрови найкраще надається для посвячення цієї частки цвинтаря і підвалин для здвигнення пам'ятника, який говоритиме новим поколінням про визвольну боротьбу українського народу під час і після Другої світової війни.

СХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ лідер Еріх Гонекер прибув до Китайської Народної Республіки і його вітали там китайські комуністи з повними парадами, якими вони вітають голів держав, президентів і королів. На протязі шістьох днів Гонекер буде старатися відновити дружні відносини між східньонімецькою і китайською комуністичними партіями, які погіршилися в 1960-их роках. Гонекер прибув до Пекіну з Північної Кореї і на летовищі його офіційно вітав президент КНР Лі Ксіяніян.

Проситься не відсилати книжки

Адміністрація Видавництва „Свобода" повідомляє, що висилка книжки „Пам'ятаймо про Вінницю!" пера св. п. ред. Андрія Драгана всім передплатникам щоденника „Свобода" закінчилась.

Адміністрація просить, щоб особи, які не зацікавлені цією книжкою, не повертали її до адміністрації, бо це обтяжує її ще додатковими поштовими коштами, а натомість передали книжку „Пам'ятаймо про Вінницю!" іншим особам, зокрема тим, які не є передплатниками „Свободи".

Звершилось...

Голова Українського Дому „Дніпро" І. Горбачук вітає Владику Василя Лостена і Канцлера о. Матея Берка хлібом-сіллю; поруч стоять о. Мар'ян Струць й о. Володимир Вербицький.

Це слово, напевно, домінувало на устах парафіян української католицької церкви св. Миколая в Баффало, які в неділю, 21-го вересня ц. р., мали змогу оглянути і подивляти новий осяг парафії: новозбудовану резиденцію для священиків з відповідними канцелярійними приміщеннями й іншими удогідненнями як, наприклад, простора заля для засідань Парафіяльного комітету тощо. Остаточно здійснилася мрія ще тих парафіян-піонерів, які в другій декаді нашого сторіччя (1917-1920) збудували церкву на перехресті вулиць Філмор й Онайда в Баффало. До речі, це була вже третя церковна будівля цієї невеликої в тому часі української католицької парафії. Про долю двох перших церков, що їх придбали парафіяни коштом немалих зусиль, широко розписуватися, з огляду на обмеженість місця в дописі, не будемо.

В часі, коли будувалася церква при вул. Філмор-Онайда, не вистачало фінансових засобів, щоб збудувати резиденцію для священика, яка відповідала б усім потребам парафіяльного уряду. Парафіяни обмежилися тоді до придбання менш коштовного невибагливого дому, який послужив за резиденцію аж до наших днів. Мрія про догіднішу, модернішу, кращу резиденцію почала здійснюватися восени минулого року. Перед зимою усунено старий дім, розчищено площу та заложено фундаменти, а весною почала рости й сама будівля. Ріст закінчився у вересні ц. р.

Побудова нової резиденції, ніде правди діти — це велике досягнення парафії. Не дивно, що в часі оглядин будинку можна було запримітити на обличчах парафіян і сатисфакцію, і гордість. Особливо живими кольорами ці почуття відбувалися на обличчях членів Будівельного комітету. Помітно це було і на обличчі о. пароха Мар'яна Струця, який був не тільки головою, але й душею Будівельного комітету і на обличчі Ореста Пуцака (третє покоління), який супроваджував гостей під час оглядин по просторому будинку (підвал, партер і *перший поверх, якщо при*держуватися „старокрайової" термінології). Статисфакція і гордість відбивались, очевидно, і на обличчах інших членів Будівельного комітету, а ними, крім уже згаданих о. Мар'яна Струця і Ореста Пуцака, були: о. митрат д-р Павло Івахів (попередній парох), Богдан Ганущак, Анна Купчак, Марія Гаравус, Петро Гаравус, мгр Петро Пуцак.

21-го вересня був для парафіян інших парафій потрійним можна сказати, святом. Поперше, це була неділя, подруге, на цей день (за старим календарем) припадало свято Різдва Пречистої Діви Марії, а потретє в цей день відбулося урочисте посвячення новозбудованої резиденції, попереджене Молебнем. Як у відслуженні Молебня, так і в церемонії посвячення взяв участь Владика Василь Лостен, Єпископ Стемфордської Дієцезії, в асисті кількох священиків: о. Матея Берка, канцлера Стемфордської Дієцезії; о. Дмитра Лаптути, о. Володимира Вербицького, о. Маріо Лазовського — *це священики гості*, та священиків церкви св. Миколая: о. Теодора Крепа, о. д-ра Павла Івахіва й о. Мар'яна Струця. Проповідь в часі Молебня сказав Владика Василь Лостен.

З нагоди посвячення резиденції влаштовано у вечірніх годинах того ж дня в Українському Домі „Дніпро" святочний бенкет з участю біля 300 гостей. Владика Лостен і згадані вище священики зайняли місця за головним столом. У бенкеті взяв участь єпископ-помічник латинської дієцезії у Баффало Доналд Травтман, який сидів поруч Владики Лостена. З духовенством за головним столом були й світські особи: Василь Макух з дружиною, Богдан Ганущак з дружиною Чарль Бако (архітект) з дружиною, Давид Франчик (міський радний), Ірма Гард, Анна Мельник і д-р Андрій Дякун, майстер церемонії.

Бенкет розпочато й закінчено молитвою, яку провели о. д-р Павло Івахів напочатку і о. Дмитро Лаптута прикінці. В часі бенкету промовляли: Владика В. Лостен, єпископ Доналд Травтман, Давид Франчик і о. Мар'ян Струць, який подякував присутнім за участь у бенкеті, комітетам — (будівельному і бенкетовому) та виконавцям мистецької програми, яка пройшла перед бенкетом.

На мистецьку програму складалися: рецитація пластуна Романа Бейгера, виступ молодечого хору СУМА під керівництвом мгр Христини Мороз, деклямація юної сумівки Уляни Мороз, виступ гуртка бандуристок при місцевій „Рідній Школі" УККА, виступ хору ОЖ ОЧСУ „Мрія" і виступ сумівського танцювального гуртка під керівництвом Степана Курляка. Остання точка — це своєрідна новість. Названо цю точку „Привітальним танцем". Танцювали його дівчата з грацією. При кінці танцю двоє дітей відірвались від групи, зійшли зі сцени, підійшли до головного стола і на привітання та на знак пошани вручили обом єпископам букети квітів. Цілість мистецької програми, слід відмітити, була дбайливо підготувала і залишила в учасників миле враження.

Владику Лостена при вході на залю вітав хлібом-сіллю голова Українського Дому „Дніпро" Іван Горбачук в оточенні священиків і мирян. Квіти Владиці вручили дівчата-сумівки з Уляною Мороз на чолі.

Підготовою бенкету займався спеціяльно створений для цього комітет, в який ввійшли молоді люди: Степан Ґорґанюк мол., Наталка Крупа, Христина Мак, Мішел Михалов, Елейн Новадли, Наталка Середюк, Мерібет Сукман, Степан Святківський, Ганя Турик.

Небуденну цю імпрезу закінчено піснею-гимном „Боже Великий, Творче Всесвіту..." Романа Купчинського, яку проспівали всі присутні.

Михайло Лоза

Про працю...

(Закінчення зі стор. 2)

10. ОСІ акцептує свідчення совєтських громадян, не беручи до уваги той факт, що ці свідки вперше згадали жахливі події після 35-40 років мовчанки, і згадали їх у кабінеті слідчого КҐБ.

11. ОСІ акцептує свідчення свідків, які суперечать попереднім свідченням тих же свідків.

12. ОСІ не піддає совєтських документів всебічній судово-юридичній експертизі.

13. ОСІ критично не аналізує совєтських свідчень і кваліфікує факти упереджено.

14. ОСІ схвалює свідчення колишніх нацистів, коли вони на користь ОСІ, і відкидає їхні свідчення, коли вони на користь оскарженого.

15. ОСІ дезінформує громадськість заявами про дотримання ним американських юридичних норм.

Пояснити зневагу до законности та відсутність безсторонности з боку правників ОСІ можна тим, що 90 відсотків юристів цієї установи належать до осіб, яким через свою національну приналежність важко бути безсторонніми у справах, де потерпілими виступають жиди. Таким добором кадрів ОСІ Департамент справедливости порушив принцип безсторонности суду, проголошений Всесвітньою Декляраціею Людських Прав. Ця декларація дала перелік засад, що їх мусять дотримуватися народи світу, щоб не сприяти відродженню беззаконня, яке мало місце у Другій світовій війні.

Як бачимо, у вільній країні склалися умови для порушення людських прав. Звернення до урядових осіб ЗСА з проханням проконтролювати діяльність ОСІ досі лишилися безрезультатні. Уникаючи звинувачення в антисемітизмі, ці особи утримуються від будь-якої критики ОСІ.

Іншими словами, КҐБ здобуло собі в Америці ще одного спільника: небезпеку бути звинуваченим в антисемітизмі. Ми рішуче засуджуємо антисемітизм в усіх формах, але ми також засуджуємо засіб психологічного тиску шляхом безпідставного звинувачення в антисемітизмі там, де мова йде про людські права. Бо юридична небезсторонність якраз і є порушенням людських прав.

Якщо вірменина, звинуваченого у злочині проти турка, судитимуть турки, то годі сподіватися безсторонности. І навпаки. Юридична безсторонність передбачає, щоб у юридичних інстанціях, де розглядувано злочини проти певного середовища, не було представників цього середовища.

Звертаючися до вас, пане Президенте, ми просимо дослідити викладені факти та вжити заходів, щоб порушення людських прав припинилися.

Ми не просимо, щоб до персоналу ОСІ було включено правників східньоевропейців, бо це так само буде порушенням принципу безсторонности. Але ми гадаємо, що в ЗСА є досить правників, які не належать ні до потерпілих, ні до оскаржених, у справах про воєнні злочини національностей.

Нам здається, що добір персоналу ОСІ та забезпечення його безстороннім правницьким складом належить до вашої компетенції. Тому ми просимо вас забезпечити безсторонність розгляду справ осіб, звинувачених за матеріялами КҐБ.

З пошаною,
Ю. Самійленко

Комітет проти вживання совєтських свідчень в американських судах P.O. Box 29058, Cleveland, Ohio 44129

Н. Строката

С. Караванський

Колишні політичні в'язні СССР P.O. Box 131, Denton, MD 21629

Г. Козак

Н. Павлюк

Американці Проти Знеславлювання Українців P.O. Box 2142, Jenkintown, Pa 19046.

Історично...

(Закінчення зі стор. 3)

стронг (політологія, ЗСА), єпископа Михаїл Гринчишин (богословські науки, Франція), Блаженніший Патріярх Мирослав Іван Любачівський (богословські науки, Італія), д-р Йоган Мадей (історик, Німеччина), о. д-р Іван Музичка (богословські науки, Італія), д-р Богдан Осадчук (політологія, Німеччина), д-р Орест Субтельний (історик, Канада), о. д-р Іван Хома (історія, Італія). Членами-кореспондентами вибрано д-ра Михайла Палія (історик, ЗСА) і о. д-ра Любомира Гузара (богословські науки, Італія).

До Історично-Філософічної Секції зголосилися два члени Секції Суспільних Наук, д-р Василь Луців (історик-педагог, ЗСА) і д-р Микола Чировський (історик-економіст, ЗСА). Їхнє оформлення в Секції очікує затвердження в Головній Раді НТШ.

В останньому часі відійшли у вічність довголітній директор ІФС проф. Володимир Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства і голови НТШ в Европі, єпископ Ніль Саварин (богословські науки, Канада) і д-р Павло Юзик, канадський сенатор (історик).

В науковій діяльності ІФС за звітний період була наукова конференція, присвячена 85-літтю проф. В. Кубійовича 28-го вересня 1985 року в Ню Йорку. На ній виголошено сім доповідей про багатогранну наукову і суспільну діяльність ювілята, які стануть ядром готованого секцією збірника сьогодні „ін меморіям" В. Кубійовича.

За звітний час під фірмою ІФС не появилася ні одна праця, хоч члени ІФА публікували свої праці також у різних виданнях НТШ, особливо в серії „Бібліотека Українознавства". Зате є в підготові і в друку дві монографії, що появляться як „Записки НТШ"—Праці Історично-Філософічної Секції, Правнича Комісія. Це— монографія д-ра Івана Новосівського про правно-політичний розвиток Буковини і Бесарабії, та праця м'гр Василя Вериги п. н. „Галицька Радянська Соціялістична Республіка, 1920 рік". Обидві праці незабаром вийдуть з друку.

Серед важливих проєктів наукової праці намічається організована секцією наукова конференція, присвячена ювілею Тисячоліття Хрищення Руси-України, що намічається на осінь 1987 року.

Василь Маркусь, директор ІФС

Філологічна...

(Закінчення зі стор. 3)

брання ФС відбулося з нагоди Конгресу 110-ліття НТШ. Члени ФС читали доповіді в трьох групах. Чергове засідання відбудеться при кінці грудня в Ню Йорку. Були також зібрання членів ФС під час конференції в університеті Урбана під проводом Д. Штогрина і Б. Чопика, в Чикаго під проводом М. Сечишина.

Члени Мовознавчої, Літературознавчої, Бібліологічної і інших комісій виступають із доповідями та дискусіями на прилюдних конференціях НТШ, також УВАН, УНІГУ.

Разом переведено 12 сесій з науковими доповідями.

В серії „Український архів" видано регіональні збірники: „Бойківщини". Монографічний збірник матеріялів про Бойківщину з географії, історії, етнографії і побуту, Філядельфія — Ню Йорк, 1980, УА т. 34; „Шляхами Золотого Поділля", т. III, Ню Йорк, 1983, УА т. 35, гол. ред. Роман Миколаєвич; „Яворівщина і Краковеччина". Регіональний історично-мемуарний збірник, гол. ред. Василь Лев і Володимир Барагура, Ню Йорк, 1984 УА т. 37; „Регенсбург". Статті, спогади, документи, гол. ред. Омелян Кушнір, Ню Йорк, 1985, т. 40.

Комісія Регіональних Дослідів і Публікацій крім нарад Управи влаштовує кожного року конференцію регіоналістів, на якій представники регіональних комітетів подають звіти про працю їх об'єднань, беруть участь у дискусіях та постановах. Також кожного року під час конференції читають доповіді на актуальні регіоналістичні теми. Регіональних рух охопив майже цілу східну Галичину. Управа і члени КРДП стараються поширити працю на Волинь і східні землі України.

Термінологічна Комісія після смерти першого голови Вячеслава Давиденка працює під проводом Анатоля Вовка при активній співдії інж. Михайла Пежанського, який придбав зіраксові відбитки майже всіх термінологічних словників, виданих в УРСР в 20-их роках. Він виготовляє всі сучасні термінологічні словники і реєструє поточні явища нашої термінології.

1-го грудня 1984 року відбулася термінологічна конференція, на якій інж. М. Пежанський накреслив історію праці ТК в ЗСА. В. Лев прочитав доповідь про термінологічні матеріяли в публікаціях НТШ перед 1945 роком. Члени ТК працюють у рамках УТЦ (Український Термінологічний Центр), збирають матеріяли до термінології окремих ділянок нашої культури.

Д-р Василь Лев

Хемічно...

(Закінчення зі стор. 3)

З нагоди Ювілейного Наукового Конгресу у 110-річчя НТШ дирекція Х-Б-М Секції зорганізувала дві наукові сесії: першу — 5-го листопада 1983 року Предсідником був Юрій Луцишин. Виголошено 12 доповідей.

Відносно зовсім зрозумілого й доцільного заклику голови НТШ д-ра Я. Падоха в справі пожвавлення наукової праці Х-Б-М Секції та виготовлення деяких плянів майбутньої діяльності приходиться ствердити, що реалізація, таких плянів стрічає поважні труднощі.

Д-р Роман Осінчук, директор Х-Б-М Секції НТШ